Komunitní plán

sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2027–2031

7.

OSTRAVA!!!

VIZE:

Ostrava je město, ve kterém vytváříme příležitosti pro důstojnou a individuální podporu a pomoc tam, kde je to nezbytné. Sociální služby a další aktivity podporují samostatnost a odpovědnost každého člověka, rodiny, komunity a jejich zdroje. Ostrava nabízí udržitelnou, efektivní a dostupnou síť sociálních služeb, která reaguje na potřeby obyvatel.

TEZE:

Plánování sociálních služeb je postaveno na spolupráci občanů, poskytovatelů sociálních služeb a města jako zadavatele.

Sociální služby jsou jedním z nástrojů podpory a pomoci, které má město k dispozici, a jsou dostupné každému, kdo je potřebuje.

Pro zajištění potřeb občanů je klíčová mezioborová spolupráce.

Ostrava je městem, které podporuje a hledá nové přístupy k řešení.

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
OSTRAVA

OBSAH

ÚVOD ... 5
MANAŽERSKÉ SHRNUTÍ ... 6
Jak plánujeme sociální služby v Ostravě ... 7
Jak zjišťujeme potřeby obyvatel ... 7
Jak jsou služby financovány ... 8
Na jaké dokumenty navazujeme ... 8
TEORETICKÁ A ANALYTICKÁ ČÁST ... 9
Komunitní plánování ve městě Ostrava ... 10
Organizační struktura komunitního plánování v Ostravě ... 11
Popis jednotlivých rolí ... 12
Zapojení dalších aktérů do plánování ... 14
Financování sociálních služeb a souvisejících aktivit ... 15
Role Moravskoslezského kraje ... 15
Role statutárního města Ostravy ... 15
Popis současné situace na území města ... 17
Hlavní sociodemografické trendy a prognózy vývoje ... 19
Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatel v Ostravě ... 19
Predikce potřeb dlouhodobé sociální a sociálně-zdravotní péče ... 20
Popis situace v oblasti duševního zdraví ... 21
Popis situace v oblasti závislostí ... 23
Popis zjišťování potřeb na území města ... 24
Hlavní zjištění a identifikované trendy ... 24
Výchozí stav a jeho vývoj v období 2023–2025 ... 24
Popis stávající sítě sociálních služeb ... 25
Východiska a použité podkladové analýzy ... 27
Participace a zapojení aktérů ... 29
Vazba na klíčová témata ... 29
Harmonogram zpracování Komunitního plánu ... 30
Vyhodnocování a aktualizace plánu ... 31
Způsob pravidelného vyhodnocování ... 31
Rizika a příležitosti při implementaci plánu ... 32
Aktualizace a realizace změn v plánu ... 32
NÁVRHOVÁ ČÁST ... 33
Strategické priority na období 2027–2031 ... 35
Proces plánování ... 38
Reflexe sítě sociálních služeb ... 42

Bydlení 46
Zdraví 50
Podpora rodiny 54
Podpora komunity 58
Mezioborová spolupráce 62
Plánovaný rozvoj kapacit sociálních služeb 65
Seznam poskytovatelů sociálních služeb 67
Seznam zkratek 70
Seznam obrázků, tabulek a grafů 71

Příloha **Zásady fungování a správy sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy** je samostatným dokumentem. Aktuální znění je přístupné ZDE.

ÚVOD

Tento Komunitní plán sociálních služeb statutárního města Ostravy představuje strategický dokument, který vymezuje směřování sociálních služeb a souvisejících aktivit v následujícím období. Plán je členěn do analytické a návrhové části a popisuje jak výchozí situaci a identifikované potřeby obyvatel, tak konkrétní cíle, opatření a nástroje jejich naplňování. **Vychází z analýzy potřeb obyvatel, demografického vývoje i aktuálních společenských trendů a reaguje na proměňující se strukturu populace.** Dokument zároveň reflektuje, že sociální problémy mají komplexní charakter a jejich řešení vyžaduje propojení sociálních služeb s dalšími oblastmi, a to zejména s rezortem zdravotnictví, školství a prevencí kriminality.

Návrhová část je strukturována do několika klíčových témat, která společně tvoří provázaný systém podpory. Důraz je kladen na rozvoj dostupných a kvalitních sociálních služeb, podporu péče v přirozeném prostředí, posilování prevence a aktivní zapojení veřejnosti i dalších aktérů.

Plán zároveň vymezuje rámec rozvoje kapacit sociálních služeb v dalších letech. Vychází přitom z realistického pohledu na situaci – usiluje o sladění potřeb obyvatel s dostupnými finančními, personálními i organizačními možnostmi. **Důležitým principem je proto postupný a dlouhodobě udržitelný rozvoj, který staví nejprve na stabilitě stávajících sociálních služeb a teprve poté na jejich dalším rozšiřování.** Cílem celého dokumentu je posílit systém sociálních služeb tak, aby byl spolehlivý, dostupný, kvalitní, a zároveň dostatečně flexibilní, aby dokázal reagovat na různé životní situace obyvatel a přicházející změny.

Komunitní plán vychází z klíčových právních, strategických a koncepčních dokumentů na mezinárodní, národní, krajské i místní úrovni. Tyto materiály tvoří základ pro tvorbu a realizaci Komunitního plánu a zajišťují, že navrhovaná opatření odpovídají platné legislativě, strategickým prioritám i aktuálním potřebám území. Součástí definice klíčových témat bylo také zohlednění dalších aktivit a nástrojů, prostřednictvím kterých město řeší sociální témata. Některé oblasti jsou již systematicky pokryty v rámci jiných strategií či pracovních struktur, a proto nejsou v Komunitním plánu rozpracovány podrobněji.

Využití komunitního plánování v Ostravě přináší řadu konkrétních přínosů. Díky němu se síť sociálních služeb lépe přizpůsobuje skutečným potřebám a dokáže reagovat na jejich změny v čase. Zároveň podporuje efektivní a smysluplné využívání finančních prostředků a přispívá ke stabilnějšímu financování sociálních služeb. Komunitní plánování zároveň umožňuje zapojení veřejnosti do rozhodování a posiluje sdílení informací mezi městem, poskytovateli a uživateli sociálních služeb. Neméně podstatná je i dlouhodobá spolupráce mezi jednotlivými aktéry, která podporuje partnerský přístup a zefektivňuje řešení problémů. Celý proces zároveň přispívá k lepšímu odbornému zázemí pro řízení a rozvoj sociálních služeb i souvisejících aktivit na území města.

Manažerské shrnutí

ZKP

MANAŽERSKÉ SHRNUTÍ

Jak plánujeme sociální služby v Ostravě

Statutární město Ostrava plánuje rozvoj sociálních služeb a souvisejících aktivit již od roku 2003 metodou **komunitního plánování**. Jedná se o osvědčený a široce používaný přístup, který staví na spolupráci různých aktérů, má jasně dané principy a postupy a umožňuje lépe reagovat na skutečné potřeby v území.

V Ostravě aktuálně působí 197 sociálních služeb, které jsou finančně podporovány městem. Většinu z nich zajišťují neziskové organizace (156 služeb), dále pak příspěvkové organizace města Ostravy (25 služeb), další jsou poskytovány městskými obvody a jejich příspěvkovými organizacemi (16 služeb). Zajištění fungování těchto sociálních služeb představuje významnou součást rozpočtových výdajů – v roce 2025 dosáhly celkové náklady přibližně 2,9 miliardy korun, přičemž město Ostrava se na jejich financování podílelo zhruba ze 17,4 %. Sociální služby přitom každoročně evidují okolo 30 tisíc klientů. Kromě samotných sociálních služeb funguje ve městě také široká síť souvisejících aktivit, kterých bylo v roce 2025 finančně podpořeno 105. Tyto aktivity doplňují sociální služby a pomáhají flexibilně reagovat na potřeby obyvatel v různých životních situacích.

Jak zjišťujeme potřeby obyvatel

Proces zjišťování potřeb při přípravě dokumentu kombinoval **různé typy dat a přístupů** tak, aby bylo možné zachytit jak obecné trendy, tak konkrétní problémy v praxi. Využity byly demografické a sociálně-demografické analýzy, analýzy vybraných druhů sociálních služeb, ale také kvalitativní nástroje jako jsou fokusní skupiny, pracovní jednání a dotazníková šetření. Díky tomu vznikl ucelený obraz o vývoji potřeb obyvatel i o fungování systému sociálních služeb.

Z analýz vyplývá zejména:

- pokračující stárnutí populace a s tím spojený růst potřeby dlouhodobé péče,
- posilování významu podpory v domácím prostředí,
- nárůst osob s duševním onemocněním či kombinovanými problémy,
- nedostatky v dostupnosti některých služeb,
- potřeba lepší koordinace mezi jednotlivými aktéry a rezorty.

Na základě zjištěných potřeb na území města byla vymezena **klíčová témata**, která je potřeba v následujícím období systematicky rozvíjet:

- proces plánování,
- reflexe sítě sociálních služeb,
- bydlení,
- zdraví,
- podpora rodiny,
- podpora komunity,
- mezioborová spolupráce.

Tato témata se stala základem pro nastavení aktualizované struktury komunitního plánování a zároveň podle nich byla členěna návrhová část dokumentu, včetně konkrétních cílů a aktivit. Zároveň tato klíčová témata odrážejí potřebu více zaměřovat sociální služby na individuální potřeby jednotlivých občanů města, nikoli na obecně definované potřeby cílových skupin.

Do procesu plánování byli zapojeni zástupci zadavatele, poskytovatelé služeb, uživatelé i další aktéři v území, včetně spolupráce s městskými obvody a zástupci Moravskoslezského kraje. Tento participativní přístup pomohl propojit data s praktickými zkušenostmi z terénu a zajistit, že identifikované potřeby odpovídají reálné situaci.

Jak jsou služby financovány

Financování sociálních služeb z rozpočtu města vychází z identifikovaných potřeb obyvatel a z priorit stanovených v Komunitním plánu. Rozvoj sociálních služeb bude realizován s ohledem na aktuální finanční možnosti města a v návaznosti na sjednanou roli veřejného zadavatele ze strany statutárního města Ostravy.

Prvotní alokace finančních prostředků pro rok 2027 vychází ze schváleného rozpočtu roku 2026, kdy pro oblast sociálních služeb a souvisejících aktivit (dotační oblasti sociální péče, protidrogové prevence, podpory osob s handicapem, zdravotnictví) bylo schváleno 171 969 000 Kč (rozpočet bude sestavován vždy v návaznosti na metodiku pro sestavování rozpočtu). Uvedená alokace umožní udržení stávajících sociálních služeb a souvisejících aktivit ve zmiňovaných oblastech. S ohledem na vývoj nákladů v posledních letech by bylo žádoucí její navýšení, aby byla reflektována inflace a zachována reálná úroveň poskytovaných služeb.

Náklady z rozpočtu statutárního města Ostravy na plánovaný rozvoj v období 2027–2031, který zahrnuje **50,45 úvazků v přímé péči v ambulantních a terénních službách a 240 lůžek v pobytových sociálních službách, byly vyčísleny** (v uvažovaných nákladech roku 2026) **celkem na 6,4 mil. Kč pro ambulantní a terénní služby a 24,9 mil. Kč pro pobytové služby.** Pro rozvoj plánovaný na rok 2027 byla celková částka vyčíslena na 3,2 mil. Kč pro terénní, ambulantní i pobytové sociální služby.

Na jaké dokumenty navazujeme

- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů,
- Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2026–2030,
- Koncepce kvality sociálních služeb a návazných aktivit v Moravskoslezském kraji,
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2024–2026,
- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2021–2026,
- Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2024–2030 (FajnOva),
- Obecně závazná vyhláška č. 10/2022, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků,
- 6. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2023–2026,
- Strategie prevence kriminality statutárního města Ostravy na období 2023–2027,
- Koncepce politiky bydlení statutárního města Ostravy,
- Koncepce sociálního bydlení statutárního města Ostravy,
- Koncepce rodinné politiky statutárního města Ostravy 2030.

Teoretická a analytická část

ZKP

TEORETICKÁ A ANALYTICKÁ ČÁST

Komunitní plánování ve městě Ostrava

Jak funguje komunitní plánování v Ostravě?

- Město plánuje sociální služby dlouhodobě a systematicky už od roku 2003.
- Vychází z pravidelného zjišťování potřeb obyvatel.
- Na plánování se podílejí město, poskytovatelé sociálních služeb i jejich uživatelé.
- Cílem je zajistit dostupné sociální služby a přizpůsobovat je aktuálním potřebám.

Komunitní plánování pomáhá udržovat sociální služby funkční, dostupné a odpovídající reálné situaci ve městě.

Obec dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, pečuje o potřeby občanů a chrání veřejný zájem. Statutární město Ostrava plní tyto zákonné povinnosti i prostřednictvím podpory procesu plánování sociálních služeb, ve kterém dochází k pravidelnému zjišťování a ověřování sociálních potřeb u občanů na území města a také k optimalizaci sítě sociálních služeb. Vedení města Ostravy již v roce 2003 rozhodlo, že pro zjišťování potřeb a plánovaní sociálních služeb bude **využívat metodu komunitního plánování**. Jde o nejrozšířenější metodu, která má své postupy, principy, fáze, zásady, cíle a organizační strukturu.

Dále zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje, že pokud obec přistoupí ke zpracování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, **zpracovává ho jako strategický dokument na dobu 5 let, a to ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb a za účasti osob využívající sociální služby, na základě analýzy jejich potřeb zjištěných vlastní činnosti obce.**

Statutární město Ostrava je odpovědné za zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit pro občany města, pro které je zásadní dostupnost těchto služeb.

Organizační struktura komunitního plánování v Ostravě

Jak je nastaveno komunitní plánování?

- Struktura plánování byla aktualizována na základě zkušeností a potřeb z praxe.
- Klíčová témata (proces plánování, reflexe sítě, bydlení, zdraví, podpora rodiny, podpora komunity, mezioborová spolupráce) určují směřování a jsou vzájemně propojena.

Celý systém stojí na spolupráci a koordinaci tak, aby sociální služby dávaly jako celek smysl.

V průběhu přípravy tohoto strategického **dokumentu došlo k cílené reflexi organizační struktury, a to jak z hlediska samotného procesu plánování, tak z hlediska rolí jednotlivých aktérů, fungování pracovních skupin, způsobů práce s potřebami občanů a klíčovými tématy na území města.** Na této reflexi se podíleli členové komunitního plánování fungující v původní struktuře (ta je popsána v předcházejícím Komunitním plánu), což umožnilo využít jejich dlouhodobé zkušenosti a znalost prostředí. Cílem této reflexe bylo strukturu komunitního plánování aktualizovat a částečně přeformovat tak, aby lépe odpovídala současným trendům, vývoji potřeb obyvatel a nárokům na efektivní řízení celého procesu.

Organizační struktura procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit v Ostravě zahrnuje složku:

- **výkonnou – realizační** (garant procesu, koordinátor procesu komunitního plánování, koordinační tým, garant klíčového tématu, zástupce zadavatele),
- **politickou** (Rada a Zastupitelstvo města Ostravy – orgány schvalující jednotlivé kroky naplňující Komunitní plán pro dané období a legitimizující celý proces plánování včetně schvalování rozpočtu). Doporučující stanoviska k řešení sociální problematiky předkládá orgánům města poradní orgán Rady města, a to Komise ustanovená Radou města. Tato komise sdružuje odborníky a politiky v sociální oblasti.

V průběhu plánování byla na základě zjištěných potřeb na území města **identifikována klíčová témata, která se stala základem pro nastavení aktualizované struktury komunitního plánování**. Návaznost těchto témat na samotný proces plánování je znázorněna na obrázku č. 1.

Základ této struktury tvoří koordinační tým, který propojuje a koordinuje jednotlivé tematické oblasti. Ty jsou samostatně rozpracovány a zároveň jsou prostřednictvím svých zástupců (garantů a zástupců zadavatele) napojeny zpět na koordinační tým. Díky tomu je zajištěna vzájemná provázanost, sdílení informací i jednotné směřování.

Celý systém tak stojí na principu, že témata vycházejí z potřeb v území, jsou odborně rozvíjena ve svých oblastech a prostřednictvím koordinačního týmu jsou koordinována jako jeden celek.

Obrázek č. 1: Struktura komunitního plánování

Popis jednotlivých rolí

Kdo se podílí na plánování?

- Na plánování se podílí více osob a každý má svou roli.
- Celý proces má na starosti koordinátor a koordinační tým.
- Jednotlivá témata řeší garanti společně se zástupci města jako veřejného zadavatele.
- Důležitá je spolupráce a sdílení informací mezi všemi zapojenými.

Díky tomu je plánování přehledné, koordinované a provázané s praxí.

Garant procesu

Garantem procesu plánování sociálních služeb je odbor Magistrátu města Ostravy, v jehož gesci je sociální oblast, a který zodpovídá za zpracování strategie v oblasti rozvoje sociálních služeb, její následnou implementaci a vyhodnocování (dále jen odvětvový odbor).

Koordinátor procesu komunitního plánování

Koordinátor procesu komunitního plánování je zaměstnancem odvětvového odboru, který:

- koordinuje proces komunitního plánování,
- koordinuje zjišťování potřeb v území,
- spolupracuje a komunikuje s místními aktéry,
- svolává a řídí jednání koordinačního týmu,
- sbírá podněty k projednání v koordinačním týmu,
- koordinuje zpracovávání Komunitního plánu,
- zpracovává podklady pro potřeby plánování a realizaci cílů a opatření,
- připravuje podklady pro vedení města a jednotlivé komise Rady města Ostravy,
- spolupracuje na přípravě aktivit prezentujících sociální služby a související aktivity.

Koordinační tým

Koordinační tým je veden a svoláván koordinátorem procesu komunitního plánování. Jeho členy jsou garanti jednotlivých klíčových témat, zástupci zadavatele pro tato témata, zástupci odvětvového odboru a další zapojení aktéři.

Jeho hlavním úkolem je řídit a koordinovat proces komunitního plánování, udržovat jeho směr a vzájemnou provázanost jednotlivých témat. Zároveň se koordinační tým podílí na vyhodnocování podnětů z území, schvaluje klíčové výstupy a podporuje komunikaci mezi zapojenými aktéry. Přispívá tak k tomu, aby plánování probíhalo přehledně, systematicky a v návaznosti na skutečné potřeby.

Obrázek č. 2: Role koordinačního týmu

Garant klíčového tématu

Role garanta klíčového tématu je v rámci struktury komunitního plánování vymezena jako role odborného lídra, který nese odpovědnost za odborné vedení dané tematické oblasti. Garant působí na základě pověření koordinačním týmem a zajišťuje, aby se v rámci jeho tématu systematicky pracovalo s potřebami v území, a aby byly tyto potřeby promítnuty do návrhů opatření.

Mezi hlavní činnosti garanta patří zejména svolávání a facilitace pracovních jednání tematické skupiny, případně využívání dalších vhodných forem spolupráce a plánování. Garant iniciuje řešená témata, aktivně sbírá podklady od zapojených aktérů a zajišťuje jejich zpracování do konkrétních výstupů. Tyto výstupy následně předkládá k projednání koordinačnímu týmu, čímž přispívá k propojení odborné práce v jednotlivých tématech se strategickým řízením celého procesu.

Důležitou součástí role garanta je také zajištění obousměrného přenosu informací – tedy předávání informací z tematické pracovní roviny směrem ke koordinačnímu týmu a současně přenos výstupů a rozhodnutí koordinačního týmu zpět do dané tematické oblasti. Garant tak plní klíčovou roli při propojování jednotlivých úrovní plánování a zajišťuje jejich vzájemnou provázanost a srozumitelnost.

Obrázek č. 3: Role garanta

Zástupce zadavatele

Zástupce zadavatele je zaměstnancem odvětvového odboru Magistrátu města Ostravy a plní v rámci struktury komunitního plánování roli partnera garanta klíčového tématu. Jeho úkolem je vnášet do procesu plánování pohled veřejného zadavatele, zejména s ohledem na reálné možnosti města, legislativní rámec a dostupné zdroje. Aktivně se podílí na posuzování navrhovaných opatření, přičemž reflektuje jejich proveditelnost z hlediska financí, kompetencí a pravidel veřejné správy.

Důležitou součástí jeho role je také zajištění obousměrného přenosu informací mezi procesem komunitního plánování a strukturami města či dalšími institucemi. Zástupce zadavatele tak pomáhá propojovat odbornou rovinu plánování s rozhodovací sférou a přispívá k tomu, aby navrhovaná opatření byla srozumitelná, realizovatelná a ukotvená v prostředí veřejné správy.

Zástupce zadavatele zároveň úzce spolupracuje s garantem klíčového tématu a podílí se na jeho činnostech, zejména na svolávání a vedení jednání, iniciaci témat, sběru podkladů a zpracování výstupů. Společně s garantem také předkládá návrhy k projednání koordinačnímu týmu a zajišťuje přenos informací do i z procesu plánování. Tato spolupráce přispívá k tomu, že jednotlivá témata jsou rozpracovávána nejen odborně, ale i s ohledem na jejich praktickou realizovatelnost v podmínkách města.

Obrázek č. 4: Role zástupce zadavatele

Zapojení dalších aktérů do plánování

Zapojení veřejnosti, poskytovatelů sociálních služeb a dalších aktérů do procesu komunitního plánování je nastaveno jako přirozená a nedílná součást řešení jednotlivých témat. Podněty mohou do procesu vstupovat jak z úrovně koordinačního týmu (např. na základě identifikovaných potřeb nebo plánovaných aktivit uvedených v návrhové části), tak z území od jednotlivých aktérů. Koordinační tým tyto podněty projednává, určuje jejich prioritu a následně pověřuje příslušného garanta klíčového tématu jejich dalším zpracováním.

Jak se zapojit?

- Do plánování může vstoupit každý – poskytovatelé sociálních služeb, jejich klienti i veřejnost.
- Podněty se společně projednávají a řeší podle jejich důležitosti.
- Podle tématu se zapojují lidé a odborníci, kterých se oblast týká.
- Využívají se různé formy spolupráce (např. setkání, workshopy, kulaté stoly).

Díky tomu vzniká plán, který vychází ze skutečných zkušeností a potřeb osob.

Garant ve spolupráci se zástupcem zadavatele následně volí vhodný způsob řešení a zapojení relevantních aktérů podle charakteru daného tématu. Aktivně oslovuje subjekty, kterých se téma týká nebo k němu mohou přispět svými zkušenostmi, a organizuje různé formáty společné práce – například kulaté stoly, workshopy, fokusní skupiny či jiná pracovní setkání. V případech, kdy je to účelné, je využíván také některý z nástrojů pro širší zapojení veřejnosti. Tento postup zajišťuje, že plánování sociálních služeb probíhá otevřeně, participativně a s využitím znalostí a zkušeností všech relevantních aktérů v území.

Financování sociálních služeb a souvisejících aktivit

Jak se financují sociální služby?

- Služby jsou financovány z více zdrojů – stát, kraj, město i další subjekty.
- Na financování se podílejí také uživatelé služeb a další zdroje.

Systém financování sociálních služeb v České republice je **založen na principu vícezdrojového financování**. Sociální služby jsou financovány z kombinace veřejných zdrojů (státní rozpočet, rozpočty krajů a měst, veřejné zdravotní pojištění, prostředky Úřadu práce ČR) a soukromých zdrojů (úhrady uživatelů, nadace, dary a další doplňkové zdroje).

Zásadní roli v systému financování hrají prostředky z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu, které jsou poskytovány prostřednictvím krajů. Tyto prostředky jsou distribuovány formou vyrovnávací platby za závazek veřejné služby v režimu služeb obecného hospodářského zájmu.

Role Moravskoslezského kraje

Jakou roli má kraj?

- Kraj spravuje tzv. krajskou síť sociálních služeb.
- Kraj zprostředkovává financování sociálních služeb z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu.

Role kraje je zásadní pro stabilitu a dostupnost sociálních služeb.

Moravskoslezský kraj jako garant systému sociálních služeb **spravuje krajskou síť sociálních služeb**, která vymezuje služby nezbytné pro zajištění dostupnosti podpory obyvatel. Do této sítě mohou být zařazeny pouze služby odpovídající identifikovaným potřebám na území kraje a splňující další podmínky stanovené ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb a dalších aktivit v Moravskoslezském kraji.

Síť je členěna na:

- základní síť, v níž jsou systémově financovány sociální služby z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu či dotace z individuálních projektů MSK. Potřebnost těchto sociálních služeb je definována veřejným zadavatelem. Cílem je zajištění stabilní, dlouhodobě financované sítě sociálních služeb,
- optimální síť, jejíž existence je často vázána na časově omezené externí zdroje (např. evropské projekty).

Zařazení služby do sítě je klíčovou podmínkou pro její financování z veřejných zdrojů.

Role statutárního města Ostravy

Jakou roli má město?

- Město je veřejným zadavatelem sociálních služeb a spolupodílí se na jejich financování.
- Podporuje služby, které odpovídají potřebám obyvatel.
- Spolupracuje s poskytovateli sociálních služeb, městskými obvody, obcemi v širším správním obvodu i dalšími aktéry.

Cílem je udržet stabilní a funkční systém služeb, který reaguje na potřeby obyvatel.

Statutární město Ostrava jako významný veřejný zadavatel sociálních služeb spolufinancuje provoz služeb na svém území a zároveň uplatňuje strategickou roli v jejich plánování a rozvoji.

Město jako veřejný zadavatel:

- deklaruje potřebnost sociálních služeb a podílí se na jejich spolufinancování,
- zajišťuje jejich provázanost s Komunitním plánem,
- identifikuje potřeby občanů na svém území,
- na svém území ve spolupráci s krajem zajišťuje dostupnost, udržitelnost a efektivitu sítě sociálních služeb,
- komunikuje s ostatními zadavateli a dalšími aktéry (poskytovatelé sociálních služeb, občané apod.),
- nastavuje priority rozvoje sociálních služeb.

Výše podpory se odvíjí od možností rozpočtu města, přičemž je zohledňováno, zda služba reaguje na zjištěné potřeby občanů.

Financování sociálních služeb ze strany statutárního města Ostravy je **založeno na těchto základních principech:**

- podpora služeb vychází ze zjištěných potřeb obyvatel a priorit Komunitního plánu,
- prioritně jsou financovány služby zařazené do základní sítě sociálních služeb,
- rozvoj služeb je realizován s ohledem na finanční možnosti města,
- důraz je kladen na efektivitu, hospodárnost a kvalitu poskytování služeb,
- v případě omezených zdrojů jsou prioritně podporovány služby pro osoby, které nejsou schopny řešit svou situaci vlastními silami (např. domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, pečovatelská služba, azylové domy, krizová pomoc).

Dotační systém statutárního města Ostravy

Statutární město Ostrava každoročně vyhlašuje výběrové řízení na poskytování peněžních prostředků ze svého rozpočtu. Současně schvaluje Program na poskytování peněžních prostředků včetně podmínek pro jednotlivé dotační oblasti a kritérií hodnocení projektů. Termín pro podávání žádostí je zpravidla stanoven na přelom září a října předcházejícího kalendářního roku.

Vznik nových kapacit či rozvoj stávajících služeb je nutné předem projednat s městem prostřednictvím odvětvového odboru a řídí se **Zásadami fungování a správy sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy,** jež je přílohou tohoto dokumentu.

Výsledky dotačního řízení jsou zveřejňovány na webových stránkách města a s úspěšnými žadateli jsou uzavírány smlouvy o poskytnutí dotace. Celý dotační proces probíhá v souladu s platnou legislativou.

Víceleté financování

Pro zajištění kontinuity vybraných sociálních služeb využívá statutární město Ostrava také nástroj víceletého financování, které umožňuje poskytovatelům lépe plánovat svou činnost a stabilizovat služby, jež jsou z hlediska potřeb obyvatel nezbytné. Víceleté dotace jsou poskytovány na dobu 5 let, tedy na dobu platnosti Komunitního plánu. Příslušný Program na poskytování peněžních prostředků z rozpočtu statutárního města Ostravy vymezuje druhy služeb podporované možností víceletého financování.

I přes tato opatření zůstává financování sociálních služeb významně závislé na dalších zdrojích, zejména na státním rozpočtu a krajském systému financování.

Zároveň se ukazuje, že ani postupné navyšování finančních prostředků a kapacit služeb nevede automaticky ke snížení tlaku na systém, zejména z důvodu rostoucího počtu osob s komplexními potřebami. V návaznosti na výše uvedené je nezbytné posilovat efektivitu a cílenost financování, podporovat mezioborovou spolupráci a rozvíjet využívání dalších nástrojů podpory mimo systém sociálních služeb, zejména v oblastech bydlení, zaměstnanosti, zdravotní péče a podpory komunity.

Popis současné situace na území města

Jaké je postavení Ostravy?

- Ostrava je třetí největší město v ČR a významné centrum regionu.
- Město je členěno na 23 městských obvodů.
- Do správního obvodu města patří dalších 12 obcí.
- Město funguje jako důležitý poskytovatel a koordinátor veřejných služeb v území.

Postavení a struktura města ovlivňují způsob plánování a zajištění sociálních služeb.

Základní informace

Název: statutární město Ostrava
Kraj: Moravskoslezský
Rozloha: 214 km^2
Hustota osídlení: 1 500 obyvatel/km^2
Počet obyvatel: 292 716
(údaj ke dni 1. 1. 2026)

Podrobné informace: www.ostrava.cz

Statutární město Ostrava je svou rozlohou i počtem obyvatel třetím největším městem České republiky. **Má postavení obce s rozšířenou působností,** kterou vykonává pro města Klimkovice, Šenov, Vratimov a obce Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Stará Ves nad Ondřejnicí, Zbyslavice, Olbramice, Vřesina, Václavovice a Velká Polom. Ty tvoří spolu s městem Ostrava jeden správní obvod.

Samotné město Ostrava se člení na 23 městských obvodů. Dělbu kompetencí mezi orgány města a orgány městských obvodů vymezuje obecně závazná vyhláška města Ostravy č. 10/2022, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Obrázek č. 5: Územní členění SMO na jednotlivé městské obvody

Mezi nejlidnatější městské obvody patří Ostrava-Jih (98 639 obyvatel), **Poruba** (61 725 obyvatel) a **Moravská Ostrava a Přívoz** (40 263 obyvatel). Dále dle údajů Ministerstva vnitra České republiky bylo ke dne 1.1.2026 na území města Ostravy evidováno 21 895 cizinců.

Vývoj počtu obyvatel mezi lety 2018 a 2026 ukazuje postupný pokles počtu občanů statutárního města Ostravy, a to jak u skupiny osob do 15 let, tak u osob starších 15 let. Celkový počet občanů klesl z 288 882 v roce 2018 na 270 821 v roce 2026.

Současně však výrazně narostl počet cizinců, a to z 10 601 v roce 2018 na 21 895 v roce 2026, tedy více než na dvojnásobek. Tento nárůst částečně kompenzuje úbytek občanů, což se projevuje ve stabilizaci celkového počtu obyvatel – ten se mezi lety 2018 a 2026 snížil jen mírně, z 299 483 na 292 716.

Tabulka č. 1: Počet obyvatel přihlášených k pobytu na území SMO ke dni 1.1.2026

Městské obvody	občané mladší 15 let	občané nad 15 let	celkem občanů	cizinci	celkem obyvatel
Hošťálkovice	294	1 607	**1 901**	51	**1 952**
Hrabová	507	3 428	**3 935**	135	**4 070**
Krásné Pole	350	2 401	**2 751**	36	**2 787**
Lhotka	204	1 236	**1 440**	16	**1 456**
Mariánské Hory a Hulváky	1 419	9 475	**10 894**	1 498	**12 392**
Martinov	156	1 017	**1 173**	86	**1 259**
Michálkovice	486	2 907	**3 393**	130	**3 523**
Moravská Ostrava a Přívoz	5 349	30 092	**35 441**	4 822	**40 263**
Nová Bělá	411	1 918	**2 329**	88	**2 417**
Nová Ves	76	595	**671**	56	**727**
Ostrava - Jih	10 867	81 595	**92 462**	6 177	**98 639**
Petřkovice	487	2 749	**3 236**	53	**3 289**
Plesná	256	1 359	**1 615**	59	**1 674**
Polanka nad Odrou	657	4 402	**5 059**	114	**5 173**
Poruba	6 605	51 014	**57 619**	4 106	**61 725**
Proskovice	152	1 096	**1 248**	34	**1 282**
Pustkovec	167	1 140	**1 307**	40	**1 347**
Radvanice a Bartovice	816	5 398	**6 214**	321	**6 535**
Slezská Ostrava	3 022	17 350	**20 372**	2 021	**22 393**
Stará Bělá	579	3 522	**4 101**	84	**4 185**
Svinov	516	3 660	**4 176**	156	**4 332**
Třebovice	228	1 586	**1 814**	83	**1 897**
Vítkovice	1 429	6 241	**7 670**	1 729	**9 399**
Celkem	**35 033**	**235 788**	**270 821**	**21 895**	**292 716**

Zdroj: https://ostrava.cz/cs/urad/hledam-informace/aktualni-informace/pocet-obyvatel-ve-spravnim-obvodu-statutarniho-mesta-ostravy, 2026

Tabulka č. 2: Srovnání počtu obyvatel na území SMO

	1. 1. 2018	1. 1. 2022	1. 1. 2026
Občané mladších 15 let	40 150	38 887	35 033
Občané nad 15 let	248 732	241 192	235 788
Počet občanů celkem	288 882	280 079	270 821
Počet cizinců	10 601	11 740	21 895
Počet obyvatel celkem	**299 483**	**291 819**	**292 716**

Zdroj: https://ostrava.cz/cs/urad/hledam-informace/aktualni-informace/pocet-obyvatel-ve-spravnim-obvodu-statutarniho-mesta-ostravy; 2026

Hlavní sociodemografické trendy a prognózy vývoje

Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatel v Ostravě

Co říká demografická prognóza o budoucnosti Ostravy?

- Počet obyvatel města bude klesat.
- Sníží se počet dětí i osob v produktivním věku.
- Naopak poroste počet seniorů, zejména těch nejstarších.
- Obyvatelstvo bude postupně stárnout – průměrný věk se bude zvyšovat.

Tento vývoj znamená rostoucí potřebu služeb pro seniory, péče v domácím prostředí.

Město Ostrava si nechalo v roce 2025 zpracovat **Prognózu vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2025–2070** výzkumníky Univerzity Karlovy, Přírodovědecké fakulty, Katedry demografie a geodemografie. Kompletní materiál je zveřejněn na webových stránkách strategického plánování města Ostravy www.fajnova.cz.

Z této vypracované prognózy vyplývá zejména:

- počet obyvatel bude patrně nadále klesat,
- migrace bude pravděpodobně jen korigovat úbytek přirozenou měrou,
- počet dětí bude významně klesat,
- počet osob v produktivním věku bude trvale klesat,
- počet i podíl seniorů výrazně vzroste,
- obyvatelstvo města bude stárnout,
- nejrychleji poroste počet seniorů a mezi nimi zejména počet těch nejstarších.

Podle střední varianty populační prognózy se očekává, že **počet obyvatel Ostravy bude v následujících desetiletích postupně klesat.** Do roku 2050 by měl dosáhnout přibližně 256 tisíc osob, tedy zhruba o 27 tisíc méně než dnes, což odpovídá poklesu téměř o 10 %. Tento trend by měl pokračovat i po roce 2050, kdy by se počet obyvatel mohl do roku 2070 snížit pod hranici 244 tisíc.

Graf č. 1: Očekávaný vývoj naděje dožití při narození dle střední varianty

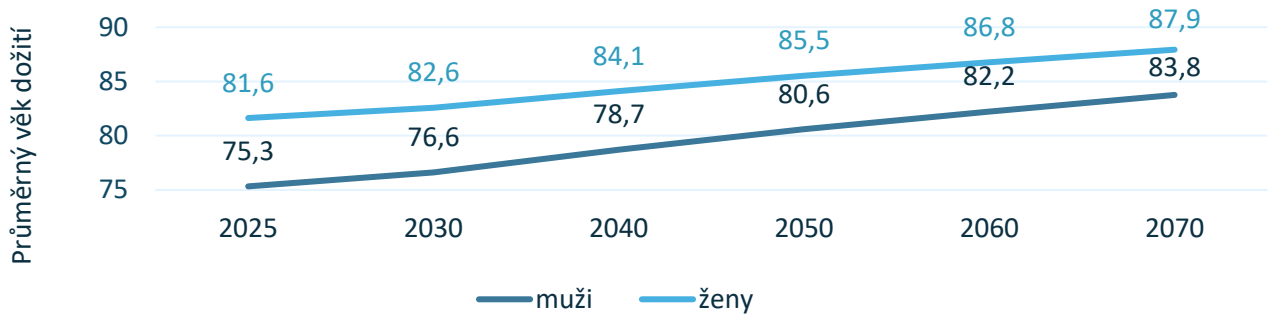

Zdroj: Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2025–2070; 2025

V nejbližších letech se zároveň **očekává výrazný úbytek dětí.** Již v následujících pěti letech dojde s vysokou pravděpodobností k rychlému poklesu počtu dětí ve věku 3–5 let, tedy dětí docházejících do mateřských škol. Do roku 2031 by se jejich počet měl snížit téměř o 27 %, přičemž největší pokles nastane už do roku 2028. Podobný vývoj se očekává také u dětí ve věku 6–10 let, které tvoří hlavní skupinu žáků prvního stupně základních škol, pouze pokles nastoupí o 3 roky později.

Dlouhodobě bude klesat nejen absolutní počet dětí a adolescentů (0–19 let), ale i jejich podíl na celkové populaci města. Zatímco dnes tvoří děti a dospívající téměř pětinu obyvatel, do roku 2070 by jejich podíl měl klesnout

přibližně na 16 %. Opačný trend je patrný u seniorů**. Počet obyvatel starších 65 let bude do poloviny století narůstat**, a to přibližně o 8 tisíc osob. Ačkoli se po roce 2050 očekává mírný pokles jejich počtu, podíl seniorů na celkové populaci zůstane dlouhodobě vysoký, kolem 27,5 %.

Tyto změny znamenají, že stárnutí obyvatelstva Ostravy je nevyhnutelné. Průměrný věk obyvatel se bude postupně zvyšovat a do roku 2070 by mohl dosáhnout téměř 48 let. Tento vývoj bude mít významný dopad na plánování služeb, zejména v oblasti sociální péče, zdravotnictví, bydlení a podpory rodin.

Graf č. 2: Očekávaný vývoj úhrnné míry plodnosti dle střední varianty

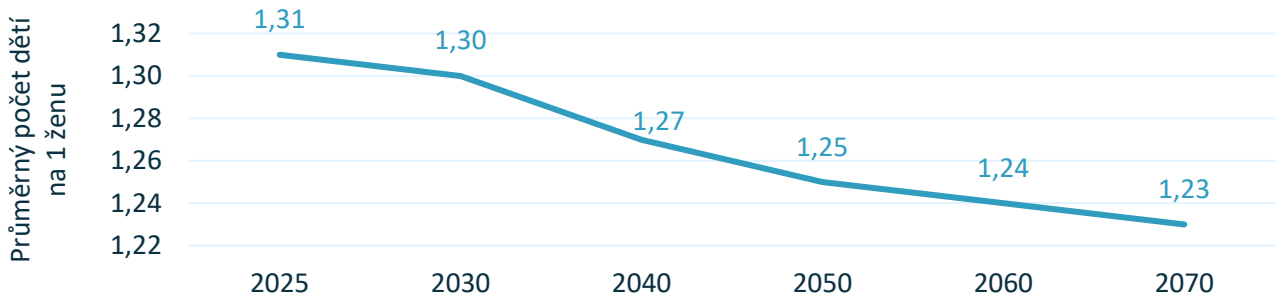

Zdroj: Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2025–2070; 2025

Predikce potřeb dlouhodobé sociální a sociálně-zdravotní péče

Co říká predikce potřeb péče?

- Poroste počet osob, které budou potřebovat dlouhodobou péči.
- Zvýší se nároky na pobytové i terénní služby.
- Kapacity vybraných služeb bude potřeba navýšit.
- Velkou roli bude hrát péče v domácím prostředí a podpora neformálních pečujících.

Pro potřeby plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit byla taktéž využita **Predikce dlouhodobé ošetřovatelské, sociální a sociálně-zdravotní péče zpracovaná Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR (dále jen ÚZIS),** která je veřejně dostupná na odkazu https://www.nzip.cz/data/2548-predikce-potreb-datovy-souhrn, a to včetně metodického popisu. Tato datová základna slouží jako praktická opora pro rozhodování krajů a měst při plánování a řízení služeb. Pomáhá jim lépe odhadnout potřebné zdroje a kapacity ve zdravotních a sociálních službách a připravit se na budoucí vývoj. Zvláštní pozornost je přitom věnována oblastem, kde lze s ohledem na stárnutí obyvatelstva v České republice očekávat rostoucí potřebu péče.

Grafy níže ukazují odhad, jak se bude v budoucnu vyvíjet počet osob, kteří budou v Ostravě a jejím širším správním obvodu potřebovat dlouhodobou sociálně-zdravotní podporu (viz graf č. 3). **Vzhledem k očekávanému výraznému nárůstu počtu seniorů se bude zároveň zvyšovat i potřeba odpovídajících forem péče a podpory.** V grafu č. 4 je proto také znázorněno, jaký nárůst kapacit bude do budoucna pravděpodobně potřeba v jednotlivých typech sociálních služeb. Týká se to jak pobytových služeb (např. domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem nebo odlehčovací služby), tak služeb terénních a ambulantních, jako jsou centra denních služeb, denní stacionáře, pečovatelská služba.

Na tyto odhady navazuje také předpokládaný vývoj potřebných kapacit služeb. Pokud je dnes statutární město Ostrava veřejným zadavatelem přibližně 2 tisíc lůžek v pobytových zařízeních, znamenalo by to podle predikcí potřebu jejich navýšení až na zhruba 3,5 tisíce lůžek během následujících 25 let. Podobný trend se ukazuje i u terénních služeb – například u pečovatelské služby, která je dnes zajištěna přibližně 160 úvazky pracovníků v přímé péči, by bylo do budoucna potřeba navýšení přibližně na 240 úvazků.

Je však zřejmé, že takto výrazné navyšování kapacit, zejména u pobytových služeb, bude vzhledem k vysoké finanční náročnosti investic i provozu velmi obtížné. Z tohoto důvodu **lze očekávat, že bude nezbytné ještě více posilovat terénní a ambulantní služby a podporovat péči v přirozeném prostředí.** Klíčovou roli přitom budou hrát také neformální pečující, jejichž podpora a rozvoj služeb, které jim pomáhají zvládat péči o blízké, bude do budoucna stále důležitější součástí systému.

Graf. č. 3: Počet osob s potřebou dlouhodobé sociálně-zdravotní podpory v ORP Ostrava

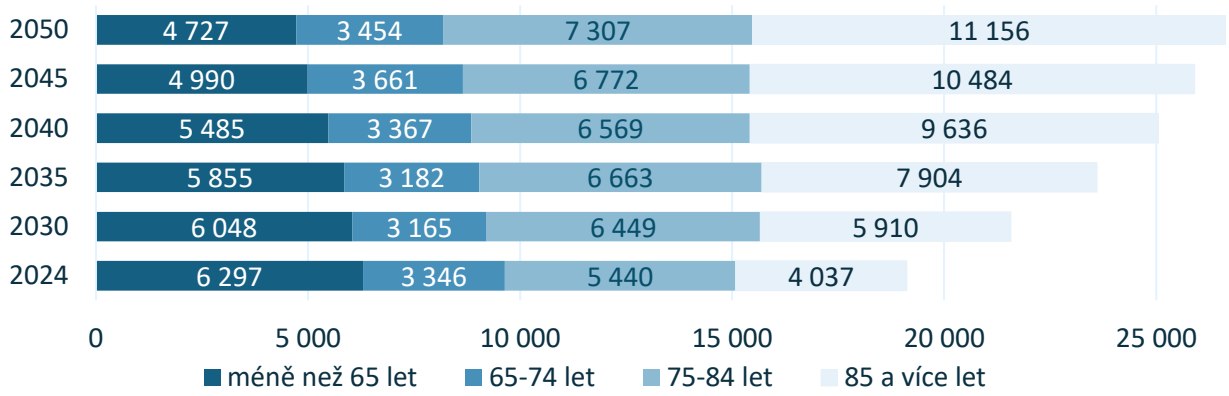

Zdroj: Predikce dlouhodobé ošetřovatelské, sociální a sociálně-zdravotní péče, 2025

Graf. č. 4: Predikce nárůstu péče v sociálních službách – změna v % oproti roku 2024

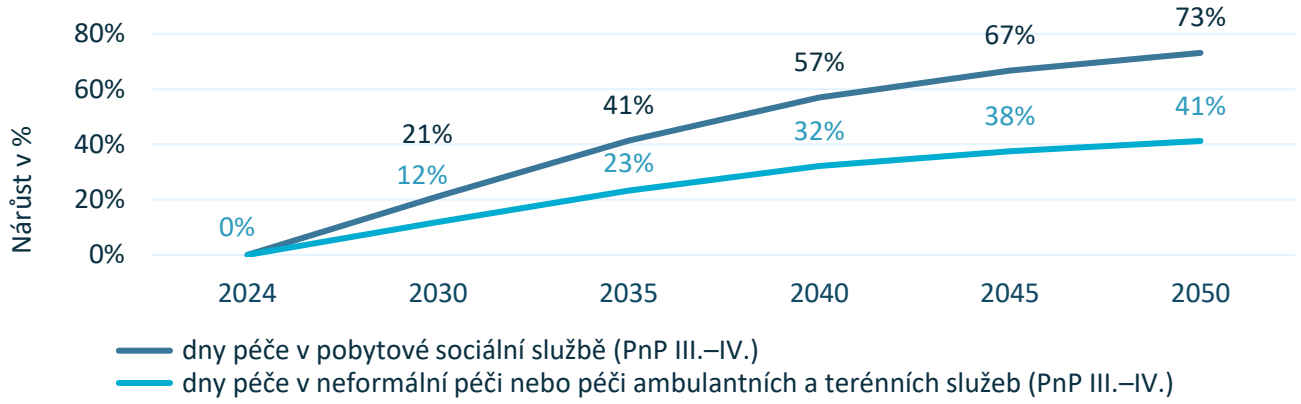

Zdroj: Predikce dlouhodobé ošetřovatelské, sociální a sociálně-zdravotní péče, 2025

Popis situace v oblasti duševního zdraví

Výše uvedená Predikce dlouhodobé ošetřovatelské, sociální a sociálně-zdravotní péče zahrnuje také pohled na oblast duševního zdraví a ukazuje, jak významná tato oblast pro budoucí plánování služeb je. **Z dostupných dat vyplývá, že v roce 2024 využilo zdravotní**

Co ukazují data o duševním zdraví?

- Přibývá osob, kteří potřebují podporu v oblasti duševního zdraví.
- Skutečná potřeba je pravděpodobně vyšší, než ukazují dostupná data.
- Roste význam dostupné a včasné podpory.
- Přibývá také osob s demencí, které mají specifické potřeby

Do budoucna bude nutné posilovat služby pro duševní zdraví i specializovanou péči o osoby s demencí.

služby v oblasti psychiatrické péče přibližně 6,5 % obyvatel Ostravy, šlo o ambulantní péči v psychiatrii, včetně péče pro děti a dospívající, případně o léčbu v lůžkových zařízeních psychiatrické péče. Její rozvrstvení do věkových kategorií znázorňuje graf č. 5. Je přitom důležité, že tato data zahrnují pouze péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění, a tedy nezachycují všechny osoby, které by podporu v oblasti duševního zdraví potřebovaly.

Skutečný rozsah potřeb v této oblasti je proto pravděpodobně výrazně širší, uvedená čísla představují jen viditelnou část celého problému. Z tohoto důvodu je **nezbytné věnovat tématu duševního zdraví zvýšenou pozornost i v rámci plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit** a systematicky posilovat dostupnost podpory pro osoby s psychickými obtížemi.

Graf. č. 5: Počet pacientů s trvalým bydlištěm v Ostravě a širším správním obvodu ve zdravotnických zařízeních psychiatrické péče v roce 2024

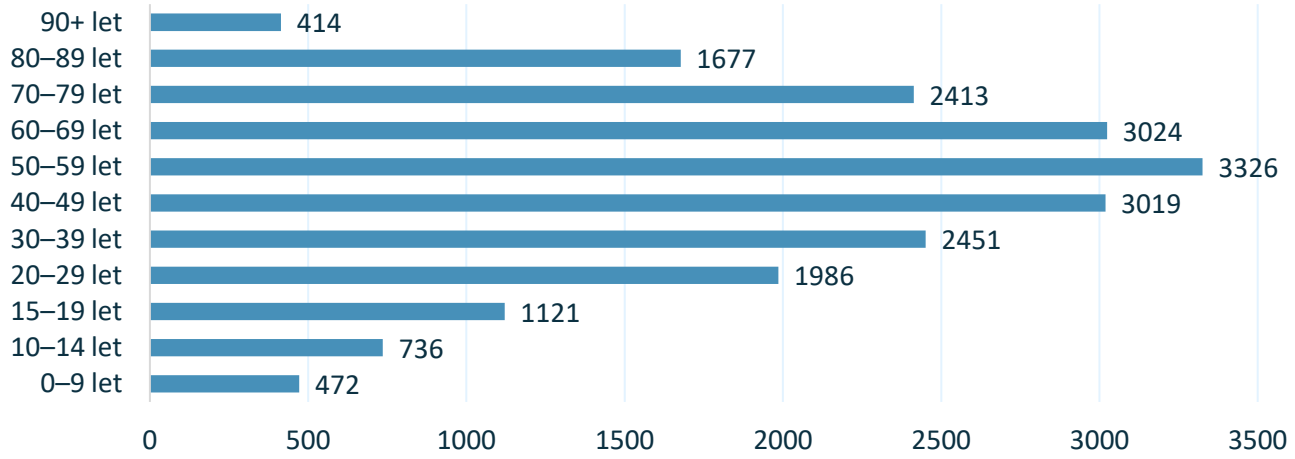

Zdroj: Predikce dlouhodobé ošetřovatelské, sociální a sociálně-zdravotní péče, 2025

Pozornost je potřeba věnovat také současnému stavu a očekávanému vývoji v oblasti výskytu demencí v populaci. Tento ukazatel je zásadní pro plánování služeb sociální péče, protože osoby s demencí potřebují specifickou podporu, která se v průběhu onemocnění proměňuje a postupně narůstá. Jedná se zejména o potřebu bezpečného a přehledného prostředí, podpory orientace, individuálního přístupu v komunikaci a zajištění nepřetržité péče v pokročilejších fázích onemocnění. **S rostoucím počtem osob s demencí bude nezbytné přizpůsobovat nejen kapacity služeb, ale i jejich obsah a odborné zázemí.**

Graf. č. 6: Predikce vývoje počtu osob s demencí

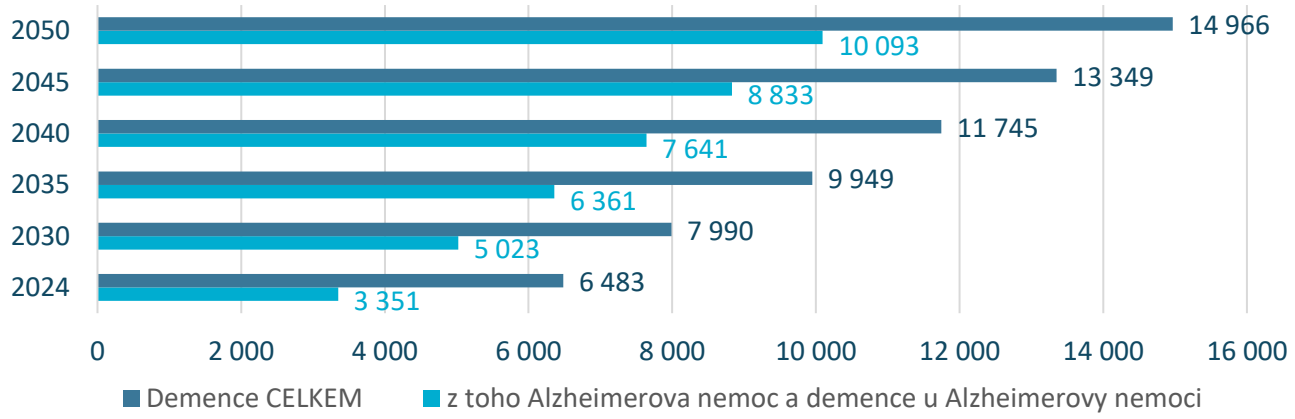

Zdroj: Predikce dlouhodobé ošetřovatelské, sociální a sociálně-zdravotní péče, 2025

Popis situace v oblasti závislostí

Pro potřeby plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit byla Ostravskou univerzitou, Fakultou sociálních studií zpracována **Analýza situace v oblasti závislostí v Ostravě**, její plné znění je veřejně přístupné na odkaze https://kpostrava.cz/analyza-situace-v-oblasti-zavislosti-v-ostrave/.

Co ukazuje analýza závislostí?

- Stále dominuje alkohol, u nelegálních drog především pervitin.
- Objevují se nové formy závislostí (léky, nové látky, digitální svět).
- Některé skupiny mají horší přístup ke službám nebo potřebují jiný typ podpory.

Do budoucna je potřeba posilovat dostupnost služeb a lépe reagovat na nové formy závislostí.

Problematika závislostí představuje dlouhodobě významnou výzvu, která se dotýká oblasti sociálních služeb, zdravotnictví i fungování celé společnosti. **V Ostravě se tento problém projevuje jak v rostoucím počtu lidí vyhledávajících odbornou pomoc, tak v proměně charakteru užívání návykových látek.** Dlouhodobě se zde ve zdravotnických zařízeních léčí přibližně 3 000 osob ročně, přičemž jejich počet mírně roste a postupně přibývá i starších lidí nad 65 let. Zároveň se odhaduje, že problémově užívá nelegální drogy kolem 3 500 osob, což je nárůst přibližně o 30 % oproti zprávě z roku 2015.

Z hlediska jednotlivých látek zůstává dominantní závislost na alkohol, kterou řeší většina pacientů ve zdravotní péči, významnou roli hraje také tabák, zejména v nových formách užívání u mladších generací. Mezi nelegálními drogami převažuje pervitin, jehož užívání i zdravotní dopady narůstají. Současně se objevují nové trendy, jako je zneužívání léků, užívání nových psychoaktivních látek (např. kratom nebo produkty s obsahem HHC) a přesun hazardního hraní do online prostředí. Roste také význam digitálních závislostí, jejichž řešení je komplikováno běžnou dostupností technologií a nedostatkem metodických nástrojů pro práci s klienty.

Zvláštní pozornost si zaslouží skupiny obyvatel, pro které je přístup ke službám obtížnější nebo stávající nabídka služeb neodpovídá jejich potřebám. Jedná se například o osoby s duální diagnózou, děti a mladistvé, rodiče s dětmi či osoby ze sociálně znevýhodněného prostředí. **Vývoj v oblasti závislostí tak ukazuje na potřebu systematicky posilovat dostupnost a provázanost služeb, rozvíjet nové přístupy práce a zvyšovat schopnost systému reagovat** na měnící se formy rizikového chování napříč populací.

Popis zjišťování potřeb na území města

Tato kapitola popisuje, jak byly zjišťovány potřeby lidí, kteří využívají sociální služby, a jaké služby jsou na území statutárního města Ostravy dostupné. Při zjišťování byly použity různé postupy a výsledky slouží jako podklad pro stanovení klíčových témat, na kterých je postavena návrhová část Komunitního plánu.

Tato témata pak tvoří základ pro stanovení priorit, cílů a aktivit a odrážejí aktuální potřeby obyvatel i směr dalšího rozvoje sociálních služeb ve městě.

Hlavní zjištění a identifikované trendy

Na základě provedených analýz a participativních nástrojů byly identifikovány klíčové vývojové trendy, které ovlivňují potřeby obyvatel statutárního města Ostravy a fungování sítě sociálních služeb.

Co jsme v průběhu plánování zjistili?

- Rostou nároky na péči a podporu v různých životních situacích.
- Přibývá osob s komplexními problémy, kteří potřebují více služeb zároveň.
- Důležitý je individuální přístup ke každému člověku.
- Je potřeba věnovat pozornost spolupráci, personálním kapacitám a stabilitě financování.

Mezi nejvýznamnější trendy patří zejména:

- pokračující stárnutí populace a s tím související růst potřeby dlouhodobé péče,
- zvyšující se počet osob s duševním onemocněním a dalších skupin vyžadujících specializovanou podporu,
- posilování principu podpory a péče v přirozeném domácím prostředí, podpora neformálních a komunitních zdrojů,
- nedostatečné kapacity vybraných druhů sociálních služeb,
- důraz na individuální potřeby osob,
- nárůst počtu osob s multiproblémovou situací, které vyžadují koordinovanou a komplexní podporu,
- posílení mezioborové spolupráce,
- podpora komplexní práce s rodinami,
- posílení participace občanů,
- chybějící personální kapacity,
- zapojení městských obvodů a obcí v širším správním obvodu do procesu plánování,
- nejistá finanční situace sociálních služeb, která ovlivňuje jejich stabilitu a rozvoj.

Výchozí stav a jeho vývoj v období 2023–2025

Zjišťování potřeb navazuje na předchozí plánovací období a sleduje vývoj sociální situace v Ostravě v letech 2023 až 2025, vychází z průběžného vyhodnocování 6. Komunitního plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2023–2026. Využity byly souhrnné přehledy, které umožnily porovnat změny v potřebách obyvatel i v dostupnosti služeb. Srovnání ukazuje, z jaké situace město vychází, jaké změny nastaly, a kde přetrvávají nebo nově vznikají potřeby dalšího rozvoje.

Z jaké situace v sociálních službách vycházíme (2023–2025)?

- Kapacity služeb se postupně navyšují, ale poptávka stále převyšuje nabídku.
- Část klientů není možné přijmout kvůli nedostatečné kapacitě.
- Sociální služby samy o sobě nestačí – důležitá je i podpora rodiny, komunity a dalších oblastí.

Proto hledáme cesty, jak služby dál rozvíjet a lépe je propojit s další podporou.

V uplynulém období se podařilo navýšit kapacity sociálních služeb, a to jak z hlediska počtu pracovníků, tak i počtu lůžek. Přesto se v některých službách nedaří výrazně snížit počet odmítnutých klientů

z kapacitních důvodů. To poukazuje na trvalý nesoulad mezi poptávkou po službách a jejich dostupností, který souvisí i s rostoucím počtem osob s náročnějšími potřebami.

Je proto důležité více využívat i další zdroje podpory v území, například rodinu, komunitu, dostupné bydlení, zdravotní a vzdělávací služby nebo podporu v oblasti zaměstnávání a sociálního začleňování. **Sociální služby tak mají být jedním z nástrojů pomoci, nikoliv jediným.**

Tato zjištění jsou důležitým podkladem pro návrh aktivit, které se zaměřují nejen na rozvoj sociálních služeb, ale také na lepší spolupráci mezi jednotlivými oblastmi a využívání širší škály podpory pro osoby v nepříznivé situaci.

Tabulka č. 3: Vývoj počtu sociálních služeb podle druhu a zřizovatele

Druh sociální služby	**2023**			**2024**			**2025**		
	SMO	ÚMOb	NNO	SMO	ÚMOb	NNO	SMO	ÚMOb	NNO
odborné sociální poradenství	0	1	19	0	1	20	0	1	20
služby sociální péče	23	12	48	23	12	50	23	12	50
služby sociální prevence	2	3	87	2	3	87	2	3	86
Celkem	**25**	**16**	**154**	**25**	**16**	**157**	**25**	**16**	**156**
		195			**198**			**197**	

Zdroj: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení sociálních služeb, stav k 1.1.2026

Popis stávající sítě sociálních služeb

Statutární město Ostrava dlouhodobě zajišťuje a podporuje rozvoj sítě sociálních služeb prostřednictvím vlastních organizací, městských obvodů a spolupráce s neziskovým sektorem. Síť sociálních služeb je charakterizována vysokým podílem služeb poskytovaných neziskovými organizacemi a výraznou finanční spoluúčastí města na jejich zajištění.

Jak vypadá síť sociálních služeb v Ostravě?

- V roce 2025 město podporovalo celkem **197 sociálních služeb.**
- Většinu zajišťovaly neziskové organizace (156 služeb), další část příspěvkové organizace města (25) a další městské obvody a jejich příspěvkové organizace (16).
- Celkové náklady činily přibližně **2,9 miliardy Kč**, z toho město hradilo **17,4 %**.

Síť služeb je rozsáhlá a stojí na spolupráci více partnerů i zdrojů financování. Služby společně tvoří systém podpory pro různé životní situace.

Systém sociálních služeb na území města zahrnuje široké spektrum služeb sociální péče, sociální prevence a odborného sociálního poradenství, přičemž klíčovou roli hraje návaznost na krajskou síť sociálních služeb a financování ze státního rozpočtu. Struktura služeb současně odráží dlouhodobé potřeby obyvatel města.

Statutární město Ostrava v roce 2025 finančně podporovalo sociální služby, u kterých bylo veřejným zadavatelem či spoluzadavatelem a zároveň se připojilo k pověření služeb obecného hospodářského zájmu vydanému MSK či MPSV. V roce 2025 bylo v síti města Ostravy 197 sociálních služeb, z toho bylo 156 zajišťováno neziskovými organizacemi, 16 městskými obvody a jejich příspěvkovými organizacemi a 25 příspěvkovými organizacemi statutárního města Ostravy. Sociální služby poskytované městskými obvody, příspěvkovými organizacemi města nebo městských obvodů zajišťují téměř 65 % kapacity v pobytových sociálních službách a 15 % kapacity v ambulantních a terénních sociálních službách.

Základní ekonomické ukazatele sítě sociálních služeb

Z hlediska ekonomického objemu představují sociální služby pro město významnou část veřejných výdajů. Celkové provozní náklady nezbytné k zajištění provozu sociálních služeb byly v roce 2025 ve výši 2 850 250 tis. Kč, přičemž **finanční podíl města Ostravy byl 494 768 tis. Kč, což činí 17,4 %** a patřil vedle

zdrojů z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu a příjmů od uživatelů k nejvýznamnějším zdrojům. Tabulka č. 4 je přehledem kapacit a celkových nákladů sociálních služeb ve městě Ostrava dle jednotlivých druhů sociálních služeb. Náklady na zajištění souvisejících aktivit byly v roce 2025 celkem 223 483 tis. Kč, z toho podíl města činil celkem 35 439 tis. Kč, což je 15,9 %.

Tabulka č. 4: Přehled sociálních služeb financovaných z rozpočtu SMO v roce 2025

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2025	Počet služeb	Zřizovatel			Reálné náklady 2025 (v tis. Kč)	Klienti		
		SMO	ÚMOb	NNO		Počet*	Kapacita**	Odmítnutí klienti z kapacitních důvodů
Azylové domy	12	0	3	9	101 843	687	436	771
Centra denních služeb	5	0	1	4	17 198	115	76	0
Centrum duševního zdraví	2	0	0	2	12 862	284	12	45
Denní stacionáře	6	0	0	6	36 879	153	121	10
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	6	4	0	2	266 849	184	203	39
Domovy pro seniory	13	7	1	5	847 932	1477	1204	2310
Domovy se zvláštním režimem	13	7	1	5	653 646	933	807	1604
Domy na půl cesty	1	0	0	1	6 466	32	21	0
Chráněné bydlení	7	2	0	5	53 708	102	109	200
Intervenční centra	1	0	0	1	2 592	184	2	0
Kontaktní centra	1	0	0	1	4 198	530	15	19
Krizová pomoc	3	0	0	3	27 884	2469	14	0
Nízkoprahová denní centra	2	0	0	2	10 727	1221	110	417
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	8	0	0	8	31 260	1406	299	20
Noclehárny	3	0	0	3	15 121	750	110	137
Odborné sociální poradenství	21	0	1	20	51 396	7028	76	24
Odlehčovací služby	12	1	3	8	105 967	724	126	756
Osobní asistence	5	0	0	5	103 538	247	122	175
Pečovatelská služba	11	0	6	5	123 264	1609	125	475
Podpora samostatného bydlení	5	1	0	4	18 549	119	19	9
Raná péče	4	0	0	4	11 038	160	24	8
Služby následné péče	4	0	0	4	10 402	194	14	37
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	10	0	0	10	43 612	786	89	49
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3	0	0	3	18 084	474	48	0
Sociálně terapeutické dílny	7	1	0	6	36 666	196	133	9
Sociální rehabilitace	13	0	0	13	59 775	809	69	68
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1	1	0	0	44 563	230	66	20
Telefonická krizová pomoc	2	1	0	1	47 290	3698	11	0
Terapeutické komunity	2	0	0	2	23 106	11	27	0
Terénní programy	11	0	0	11	51 951	3510	60	28
Tlumočnické služby	2	0	0	2	6 339	179	10	6
Týdenní stacionáře	1	0	0	1	5 545	18	9	12
Celkem	**197**	**25**	**16**	**156**	**2 850 250**	**30 519**		

** **Počet** – celkový počet evidovaných jedinečných smluv v daném roce (tzn. jeden klient mohl využít více služeb).*
*****Kapacita** – maximální okamžitá kapacita – nejvyšší počet klientů, kteří mohou službu využít současně v jednom okamžiku, u pobytové služby se jedná o počet lůžek.*

Zdroj: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení sociálních služeb, stav k 1.1.2026

Východiska a použité podkladové analýzy

Proces zjišťování potřeb vycházel z kombinace kvantitativních a kvalitativních nástrojů, které umožnily identifikovat jak obecné vývojové trendy, tak konkrétní problémy v dostupnosti a fungování sociálních služeb.

Co jsme v průběhu přípravy plánu udělali?

- Vznikly **analýzy 13 druhů sociálních služeb** (132 služeb).
- Bylo uspořádáno **8 fokusních skupin** se zapojením sociálních pracovníků, pracovníků ve zdravotnictví, bezpečnostních složek, dále se zapojením neformálních pečujících nebo žáků základních škol.
- Uskutečnilo se **35 jednání s poskytovateli** sociálních služeb o konkrétních záměrech a možnostech rozvoje.
- Proběhlo **dotazníkové šetření** mezi sociálními pracovníky na všech městských obvodech, včetně pracovníků sociálně-právní ochrany dětí.
- Do procesu se zapojilo přibližně **240 členů pracovních skupin komunitního plánování**.

Vzhledem k širokému spektru využitých metod vychází plán z kombinace dat, zkušeností a pohledu odborníků z praxe.

Mezi hlavní využité zdroje patřily:

- demografická analýza,
- sociálně-demografická data,
- analýzy vybraných druhů sociálních služeb (13 analýz/132 služeb),
- fokusní skupiny (8 setkání, 83 osob),
- pracovní setkání manažerského týmu a pracovních skupin komunitního plánování (9 manažerů pracovních skupin, 9 kontaktních osob pracovních skupin, přibližně 240 členů pracovních skupin),
- dotazníkové šetření,
- jednání zadavatele s poskytovateli sociálních služeb (35 setkání).

Demografické analýzy poskytly základní přehled o vývoji struktury obyvatelstva na území statutárního města Ostravy. Z analýz vyplynul zejména pokračující trend stárnutí populace, který se projevuje nárůstem podílu osob ve vyšším věku a současně zvýšenými nároky na zajištění dlouhodobé péče, včetně důrazu na poskytování podpory v přirozeném domácím prostředí. Tyto skutečnosti mají zásadní dopad na potřebu rozvoje terénních a ambulantních služeb, stejně jako na kapacity pobytových zařízení.

Demografický vývoj zároveň upozorňuje na nutnost přizpůsobení struktury sociálních služeb měnícím se potřebám obyvatel a posilování návazných služeb pro seniory a osoby se sníženou soběstačností. Zjištění z demografických analýz se tak stala jedním z klíčových podkladů pro **vymezení tematických oblastí zaměřených na dostupnost péče, podporu domácího prostředí a kapacitní zajištění služeb.**

Sociálně-demografická data poskytla detailnější pohled na sociální situaci obyvatel a identifikovala významné **změny ve struktuře potřeb** jednotlivých cílových skupin. Z dat vyplynul nárůst počtu osob s duševním onemocněním a současně zvyšující se zastoupení osob s komplexními a multiproblémovými potřebami, které vyžadují koordinovanou a mezioborovou podporu.

Data dále ukázala posun od tradičního vymezování cílových skupin k širšímu vnímání individuálních potřeb osob, což klade zvýšené nároky na flexibilitu služeb a jejich schopnost reagovat na kombinované sociální a zdravotní problémy. Tyto poznatky se promítly do **formulace témat zaměřených na rozvoj komunitní péče, posílení mezirezortní spolupráce a práci s osobami s vícenásobným znevýhodněním.**

Analýzy vybraných druhů sociálních služeb za rok 2024 se zaměřily na dostupnost, využívání a kapacity jednotlivých služeb na území města. Z těchto analýz vyplynulo, že u některých typů služeb existuje dlouhodobý nesoulad mezi poptávkou a nabídkou, což se projevuje zejména nedostatečnými kapacitami a omezenou dostupností služeb zejména pro určité cílové skupiny.

Současně bylo identifikováno, že některé služby nejsou schopny dostatečně flexibilně reagovat na měnící se potřeby klientů, a to jak z důvodu omezené kapacity, tak z důvodu rigidního nastavení cílových skupin nebo poskytovaných činností. Výstupy z těchto analýz se **významně promítly do témat zaměřených na rozvoj kapacit, transformaci služeb a podporu jejich adaptace na aktuální potřeby obyvatel.**

Byly provedeny analýzy těchto druhů služeb:

- odborné sociální poradenství – 21 služeb
- osobní asistence – 5 služeb
- pečovatelská služba – 11 služeb
- odlehčovací služby – 12 služeb

- domovy pro seniory – 13 služeb
- domovy se zvláštním režimem – 13 služeb
- chráněné bydlení – 7 služeb
- azylové domy – 12 služeb
- nízkoprahová denní centra – 2 služby
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – 8 služeb
- noclehárny – 3 služby
- sociálně aktivizační činnost pro rodiny s dětmi – 11 služeb
- sociální rehabilitace – 14 služeb

Fokusní skupiny představovaly důležitý nástroj pro získání kvalitativních informací přímo od zástupců cílových skupin a odborné i laické veřejnosti. Zapojeno bylo 83 osob z řad sociálních pracovníků, pracovníků ve zdravotnictví, bezpečnostních složek, dále se zapojením neformálních pečujících nebo žáků základních škol. Diskuze poukázaly zejména na rostoucí potřebu dostupného bydlení, podporu péče v přirozeném prostředí a zlepšení návaznosti služeb pro osoby s komplexními potřebami, včetně osob s duševním onemocněním nebo závislostí.

Zároveň byla opakovaně zdůrazněna nedostatečná spolupráce mezi jednotlivými rezorty a aktéry, což negativně ovlivňuje kontinuitu poskytované podpory. Fokusní skupiny tak **přispěly k identifikaci témat souvisejících s koordinací služeb, mezioborovou spoluprací a posílením komunitního přístupu k řešení sociálních problémů.**

Pracovní setkání manažerského týmu a pracovních skupin komunitního plánování umožnila systematické vyhodnocení získaných dat a jejich interpretaci v kontextu fungování místní sítě sociálních služeb. V rámci těchto jednání byla identifikována klíčová slabá místa systému, zejména nedostatečná koordinace mezi jednotlivými aktéry, omezená flexibilita některých služeb a potřeba posílení kapacit v prioritních oblastech.

Významným tématem byla rovněž nejistá finanční situace sociálních služeb, která ovlivňuje jejich stabilitu a schopnost dlouhodobého plánování. Diskuze na úrovni manažerského týmu a pracovních skupin přispěly k **formulaci témat zaměřených na řízení sítě služeb, zajištění jejich finanční stability a rozvoj efektivních mechanismů spolupráce.**

Dotazníkové šetření realizované v roce 2025 prostřednictvím sociálních pracovníků Magistrátu města Ostravy a městských obvodů poskytlo praktický pohled na potřeby klientů a každodenní fungování sociálních služeb. Výsledky poukázaly zejména na přetrvávající problémy s dostupností některých služeb, a to jak z hlediska kapacity, tak z hlediska schopnosti reagovat na specifické potřeby osob.

Sociální pracovníci dále identifikovali rostoucí počet klientů s kombinovanými problémy, u nichž je nezbytná koordinovaná podpora napříč službami i rezorty. Dotazníkové šetření tak významně přispělo k **potvrzení trendů zjištěných v ostatními nástroji a podpořilo vymezení témat zaměřených na dostupnost služeb, mezioborovou spolupráci a rozvoj podpory pro osoby s komplexními potřebami.** Zároveň byla prostřednictvím realizovaného dotazníkové šetření zjišťována zpětná vazba sociálních pracovníků k jednotlivým sociálním službám na území města.

Bylo vyplněno celkem:

- 24 dotazníků prostřednictvím sociálních pracovníků MMO a městských obvodů v obecné sociální práci; nejčastěji řešená témata v roce 2024:
  - finance (3000 případů),
  - zajištění péče v seniorském věku (2662 případů),
  - bydlení (1892 případů),
  - zdraví (1240 případů),
  - neformální péče (838 případů).
- 7 dotazníků prostřednictvím sociálních pracovníků MMO a městských obvodů vykonávající sociálně právní ochranu dětí; nejčastěji řešená témata v roce 2024:
  - rodinné vztahy (4714 případů),
  - finance (4205 případů),
  - bydlení (4031 případů),
  - vzdělávání (3472 případů),
  - zdraví (2721 případů).

Za každý městský obvod byl zpracován souhrnně 1 dotazník, který popisoval průběh a stav sociální práce v roce 2024.

Podkladové materiály pro tvorbu Komunitního plánu jsou k dispozici na webových stránkách https://kpostrava.cz/, v samotném dokumentu jsou využity především souhrnné závěry a klíčová zjištění.

Participace a zapojení aktérů

Zjišťování potřeb bylo realizováno participativním způsobem, v souladu se zákonem o sociálních službách. Do procesu byli zapojeni zejména zástupci statutárního města Ostravy, poskytovatelé sociálních služeb, osoby, kterým jsou sociální služby poskytovány, případně jejich zástupci, a další relevantní aktéři. Součástí procesu byla rovněž spolupráce a dialog s městskými obvody a dalšími institucemi (např. Moravskoslezský kraj, Úřad práce, zástupci bezpečnostních složek) v oblasti sdílení informací o potřebách, kapacitách a návaznosti služeb.

Participativní přístup přispěl k tomu, že zjištěné potřeby reflektují jak zkušenosti odborné veřejnosti a poskytovatelů služeb, tak perspektivu uživatelů sociálních služeb.

Součástí procesu zjišťování potřeb a tvorby Komunitního plánu byla rovněž úzká spolupráce se zástupci Moravskoslezského kraje. Zástupci statutárního města Ostravy byli aktivně zapojeni do pracovních skupin zřizovaných krajským úřadem, v nichž probíhala příprava střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Moravskoslezského kraje na další období.

V rámci této spolupráce docházelo ke vzájemnému sdílení informací o potřebách v území, k revizi zadavatelské role města k sociálním službám v krajské síti a zároveň k vyjednávání rozvojových kapacit sociálních služeb na další období. Tato vyjednávání proběhla na samostatných jednáních v listopadu 2025 a v březnu 2026. Tato koordinace přispěla k lepší provázanosti místního a krajského plánování a k zajištění souladu navrhovaných opatření se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb a dalších aktivit v Moravskoslezském kraji.

Vazba na klíčová témata

Na základě uvedených analýz, výstupů z participativních nástrojů a identifikovaných trendů byla vymezena klíčová témata Komunitního plánu, která reflektují nejvýznamnější potřeby a výzvy v oblasti sociálních služeb na území statutárního města Ostravy.

Tato témata tvoří základ návrhové části dokumentu a jsou dále rozpracována v podobě konkrétních cílů, aktivit a indikátorů.

K čemu jsme na základě analýz a spolupráce došli?

- Podařilo se vytvořit ucelený obraz o potřebách občanů i fungování služeb.
- Zjištění se potvrdila napříč daty i zkušenostmi z praxe.
- Byla vymezena klíčová témata: **proces plánování, reflexe sítě sociálních služeb, bydlení, zdraví, podpora rodiny, podpora komunity a mezioborová spolupráce.**

Cílem je vytvořit systém služeb, který je více propojený, přehledný a zaměřený na konkrétní potřeby lidí.

Harmonogram zpracování Komunitního plánu

Proces zpracování Komunitního plánu probíhal v několika navazujících etapách, které zahrnovaly analytickou, participační i návrhovou fázi.

2025

duben	Dotazníkové šetření prostřednictvím sociálních pracovníků MMO a městských obvodů v obecné sociální práci a vykonávající sociálně-právní ochranu dětí	
květen		
červen	Sběr podkladů k potenciálnímu rozvoji sociálních služeb od poskytovatelů sociálních služeb	Analýzy vybraných druhů sociálních služeb
červenec		
srpen	Realizace fokusních skupin	
září		
říjen	Prezentace výstupů z analýz a fokusních skupin, výjezdní jednání manažerského týmu	
listopad	Definice potřeb a stanovení tematických oblastí na základě podkladových analýz	1. revize sítě a vyjednávání zadavatelské role s KÚ MSK
prosinec		

2026

leden	Tvorba struktury a zpracování jednotlivých kapitol dokumentu
únor	Individuální jednání s poskytovateli sociálních služeb
březen	2. revize sítě a vyjednávání zadavatelské role s KÚ MSK
duben	Dokončovací práce a kompletace dokumentu + zpracování návrhové části včetně projednávání v manažerském týmu a pracovních skupinách komunitního plánovaní
květen	
červen	Veřejné připomínkování a zapracování připomínek
červenec	
srpen	Představení dokumentu manažerskému týmu, politickým klubům a komisi RMO
září	Projednání dokumentu v Radě a Zastupitelstvu města Ostravy

Vyhodnocování a aktualizace plánu

Způsob pravidelného vyhodnocování

Jak se plán průběžně sleduje a upravuje?

- Plnění plánu se pravidelně vyhodnocuje podle stanovených cílů a indikátorů.
- Do hodnocení jsou zapojeni zástupci města, sociálních služeb i veřejnosti.
- Vychází se z dat, zkušeností z praxe i zpětné vazby.

Díky tomu může plán reagovat na změny a zůstává aktuální.

Vyhodnocování plnění Komunitního plánu je považováno za průběžný a systematický proces, který je nezbytný pro efektivní a účelné plánování sociálních služeb v Ostravě. Pro sledování plnění jsou využívány kvantitativní i kvalitativní indikátory a hodnocení výstupů navázaných na jednotlivé cíle a aktivity plánu, které umožňují hodnotit míru jejich realizace i dopady na dostupnost a kvalitu sociálních služeb.

Každoročně jsou vyhodnocovány klíčové indikátory, které jsou stanoveny a v tomto dokumentu zařazeny pod jednotlivými klíčovými tématy v návrhové části dokumentu. O jejich naplňování je informován koordinační tým, který na základě tohoto vyhodnocení dále řídí proces plánování a realizaci jednotlivých aktivit.

Celkové vyhodnocování je realizováno minimálně 2x za dobu platnosti dokumentu, případně častěji dle potřeby, zejména při významných změnách v oblasti sociálních služeb.

Do procesu vyhodnocování jsou zapojeni zejména:

- členové tematických skupin,
- koordinační tým komunitního plánování,
- zástupci statutárního města Ostravy,
- zástupci městských obvodů,
- poskytovatelé sociálních služeb,
- veřejnost,
- další relevantní aktéři.

Pro účely průběžného monitoringu a vyhodnocování jsou využívány zejména tyto zdroje informací:

- informace získané z průběžného monitorování sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- informace poskytované poskytovateli sociálních služeb,
- výstupy z jednání tematických skupin a koordinačního týmu komunitního plánování,
- informace získané v rámci spolupráce s orgány veřejné správy, zejména s Moravskoslezským krajem, dále s městskými obvody,
- data z dostupných informačních systémů a evidencí,
- data a závěry z cíleně zadaných analýz,
- další relevantní zdroje informací.

Na základě shromážděných dat a informací je zpracovávána hodnoticí zpráva o plnění cílů a aktivit, která obsahuje věcné vyhodnocení realizovaných aktivit, včetně základní analýzy nákladů a zdrojů financování sociálních služeb a souvisejících aktivit v Ostravě. Výstupy z vyhodnocování slouží jako podklad pro řízení a další rozvoj místní sítě sociálních služeb.

Rizika a příležitosti při implementaci plánu

Co může ovlivnit realizaci plánu?

- Průběh plánu může ovlivnit řada faktorů – například změny zákonů, financování nebo změna situace občanů.
- Vliv má také míra spolupráce mezi zapojenými aktéry.
- Zároveň se mohou otevřít nové možnosti, jako jsou dotační programy nebo nové přístupy ve službách.

V průběhu realizace Komunitního plánu mohou nastat vnější i vnitřní faktory, které mají vliv na naplňování stanovených cílů a opatření. Proto je součástí monitoringu rovněž průběžné sledování rizik a příležitostí, které mohou ovlivnit dostupnost, stabilitu a kvalitu sociálních služeb.

Mezi zásadní rizika patří zejména:

- legislativní změny s dopadem na oblast sociálních služeb,
- změny v prioritách rozvoje sociálních služeb na krajské či národní úrovni,
- změny ve způsobu jejich financování,
- změna socioekonomické situace obyvatel,
- omezení dostupných finančních zdrojů,
- mimořádné a krizové situace.

Na úrovni samosprávy mohou realizaci plánu ovlivnit rovněž organizační a institucionální změny v rámci statutárního města Ostravy nebo městských obvodů, změny politických priorit či nedostatečná spolupráce zapojených subjektů.

Současně **jsou identifikovány příležitosti, které mohou přispět k úspěšné implementaci** plánu, a to i nad rámec stanovených priorit:

- rozvoj národních a evropských dotačních nástrojů,
- změny legislativy podporující rozvoj sociálních služeb,
- posilování mezioborové spolupráce,
- rozvoj návazných politik v oblasti bydlení, zaměstnanosti nebo sociálního začleňování,
- inovace v poskytování sociálních služeb a využívání nových forem podpory.

Aktualizace a realizace změn v plánu

V průběhu platnosti Komunitního plánu může vzniknout potřeba jeho aktualizace, zejména v reakci na nové nebo měnící se sociální jevy, změny potřeb cílových skupin, legislativní úpravy nebo významné změny ekonomických a finančních podmínek. V odůvodněných případech, zejména při mimořádných nebo nepředvídatelných okolnostech s dopadem na dostupnost nebo zajištění sociálních služeb, může být plán aktualizován i mimo pravidelný harmonogram vyhodnocování.

Změny organizačního nebo technického charakteru, které nemají dopad na strategické cíle, aktivity ani finanční rámec plánu, jsou řešeny v rámci řídicích struktur komunitního plánování. Změny týkající se úprav cílů, aktivit nebo finančního zajištění jsou projednávány a schvalovány příslušnými orgány obce.

Aktualizace Komunitního plánu je prováděna transparentním způsobem a s ohledem na:

- zachování návaznosti na rozpočet obce,
- krajský střednědobý plán rozvoje sociálních služeb,
- další strategické a koncepční dokumenty obce.

Návrhová část

ZKP

NÁVRHOVÁ ČÁST

Co obsahuje návrhová část plánu?

- Vymezuje hlavní témata a směr rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit.
- Navazuje na zjištěné potřeby i reálné možnosti města.
- Obsahuje konkrétní cíle a aktivity pro jednotlivé oblasti.
- Klade důraz na spolupráci, dostupnost služeb a podporu v přirozeném prostředí.

Návrhová část **vymezuje klíčová témata podpory a jejich hlavní směry rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit na území statutárního města Ostravy v návaznosti na zjištěné potřeby obyvatel,** dostupné kapacity a strategické priority. Je koncipována jako soubor vzájemně provázaných klíčových témat, která společně vytvářejí rámec pro systematický, koordinovaný a dlouhodobě udržitelný rozvoj sociálních služeb a souvisejících aktivit. Návrhová část zároveň reflektuje skutečnost, že sociální problémy mají často komplexní charakter a jejich řešení vyžaduje kombinaci odborných, komunitních i mezioborových přístupů.

Strategické priority představují rámcové směřování rozvoje sociálních služeb v daném období. Promítají se napříč jednotlivými klíčovými tématy návrhové části a doplňují jejich **strukturu o důraz na oblasti s nejvyšší naléhavostí a dopadem.**

Cílem návrhové části je vytvořit srozumitelný rámec, který bude sloužit jako opora pro rozhodování města, partnerů i poskytovatelů sociálních služeb v nadcházejícím období. Důraz je kladen na podporu dostupných a kvalitních služeb, rozvoj podpory a péče v přirozeném prostředí, zapojení komunity a koordinaci aktérů napříč územím i rezorty. **Návrhová část tak vytváří základ pro společný postup při naplňování vize Komunitního plánu a Ostravy jako města, které dokáže reagovat na měnící se potřeby svých obyvatel a podporovat jejich důstojný a bezpečný život.**

Jednotlivá klíčová témata zahrnují jak systémová opatření (proces plánování, reflexe sítě sociálních služeb, mezioborová spolupráce), tak tematicky zaměřené oblasti reagující na konkrétní životní situace obyvatel (bydlení, zdraví, podpora rodiny, podpora komunity). Každé téma je uvedeno samostatnou shrnující kapitolou, která popisuje jeho základní východiska, cíle a navrhované aktivity. Cíle popisují budoucí žádoucí stav na území města, aktivity pak popisují dílčí opatření směřující k naplnění cílů. Stanovené cíle a aktivity vycházejí ze zjištění uvedených v analytické části dokumentu.

Navrhované cíle a aktivity vycházejí z identifikovaných potřeb na území města a současně respektují rámec dostupných finančních, personálních i organizačních kapacit, ve kterém je možné sociální služby dlouhodobě rozvíjet. Jsou koncipovány tak, aby jejich realizace probíhala průběžně po celé období platnosti dokumentu. Aktivity směřující k navýšení kapacit sociálních služeb jsou projednány s relevantními aktéry (poskytovateli sociálních služeb, Moravskoslezským krajem) a jejich časové zařazení vychází z výsledků těchto jednání a potřeby rozložení finanční zátěže v letech. U ostatních aktivit bude jejich realizace a časové rozvržení průběžně určováno na základě činnosti koordinačního týmu, který v souladu s organizační strukturou komunitního plánování zajišťuje řízení procesu, stanovování priorit a koordinaci jednotlivých kroků.

Strategické priority na období 2027–2031

Strategické priority na období 2027–2031

Na co se chceme v následujících letech nejvíce zaměřit?

- Hlavní důraz je kladen na podporu v přirozeném prostředí.
- Posiluje se podpora v oblasti duševního zdraví a práce s osobami s komplexními problémy.
- Důležité je také zajistit stabilitu a udržitelnost celého systému služeb.

Na základě analýzy potřeb obyvatel, demografického vývoje a vyhodnocení stávající sítě sociálních služeb byly pro období 2027–2031 stanoveny strategické priority statutárního města Ostravy. Tyto priority vymezují oblasti, na které bude soustředěna zvýšená pozornost z hlediska plánování, řízení i financování sociálních služeb.

Jejich cílem je zajistit efektivní využívání dostupných zdrojů, posílit schopnost systému reagovat na změny v potřebách občanů a podpořit dlouhodobou udržitelnost sítě sociálních služeb. Statutární město Ostrava přitom usiluje o rozvoj systému jako celku, přičemž s ohledem na dostupné kapacity je zvýšený důraz kladen zejména na oblasti s nejvyšší naléhavostí a potenciálem dopadu.

Priorita č. 1
Posílení péče v přirozeném prostředí

Zdůvodnění: Stárnutí populace a rostoucí počet osob se sníženou soběstačností zvyšují nároky na systém sociálních služeb a souvisejících aktivit. Současně je žádoucí rozvíjet strukturu služeb vyváženě tak, aby vedle pobytových služeb byly systematicky posilovány i terénní a ambulantní formy podpory umožňující setrvání osob v přirozeném prostředí.

Strategický cíl: Posílit dostupnost a kapacity terénních a ambulantních služeb.

Směřování rozvoje:
- navyšování kapacit a dostupnosti terénních služeb, zejména pečovatelské služby,
- rozvoj odlehčovacích služeb a podpora neformálních pečujících.

Očekávaný dopad:
- zvýšení dostupnosti podpory v přirozeném prostředí,
- snížení počtu odmítnutých klientů u pečovatelské služby,
- zmírnění tlaku na pobytové služby.

Priorita č. 2
Rozvoj podpory v oblasti duševního zdraví a práce s osobami s komplexními potřebami

Zdůvodnění: Dochází k nárůstu osob s duševním onemocněním a zároveň ke zvyšování počtu osob s kombinací sociálních a zdravotních problémů. Tyto skupiny vyžadují koordinovanou a dostupnou podporu.

Strategický cíl: Zvýšit dostupnost a efektivitu podpory pro osoby s duševním onemocněním a komplexními potřebami.

Směřování rozvoje:
- rozvoj sociálních služeb a multidisciplinárních týmů,
- posílení dostupnosti krizové pomoci pro děti,
- propojení sociálních, zdravotních a dalších služeb.

Očekávaný dopad:
- zvýšení dostupnosti podpory,
- efektivnější řešení komplexních životních situací.

Priorita č. 3
Stabilita a udržitelnost systému sociálních služeb

Zdůvodnění: Systém sociálních služeb je významně ovlivněn stabilitou financování a dostupností personálních kapacit. Zatímco v oblasti financování může město aktivně přispívat k posilování stability systému, možnosti přímého ovlivnění personální situace, zejména udržení pracovníků, jsou omezené.

Strategický cíl: Vytvářet podmínky pro stabilní a udržitelné fungování systému sociálních služeb.

Směřování rozvoje:

- podpora udržitelného (vč. víceletého) financování,
- metodická a koordinační podpora poskytovatelů sociálních služeb,
- podpora přizpůsobování a proměny sociálních služeb v návaznosti na vývoj potřeb v území,
- zjednodušování administrativních procesů.

Očekávaný dopad:

- zvýšení stability poskytovaných sociálních služeb,
- zlepšení podmínek pro fungování poskytovatelů,
- posílení schopnosti systému reagovat na změny v potřebách občanů.

Proces plánování

Proces plánování

Jak chceme plánování dál rozvíjet?

- Plánování má být dlouhodobé, průběžné a pravidelně vyhodnocované.
- Důraz je kladen na zapojení veřejnosti a otevřenou spolupráci.
- Podněty z praxe se mají více promítat do konkrétních kroků.
- Posiluje se spolupráce s městskými obvody i obcemi v širším správním obvodu.

Cílem je, aby plánování bylo živým procesem, který reaguje na změny v území.

Statutární město Ostrava systematicky a dlouhodobě řídí rozvoj sociálních služeb a souvisejících aktivit. Jeho dlouhodobým **cílem je ukotvit plánování jako průběžný, strukturovaný a reflektovaný proces, který vychází z jasně nastavené organizační struktury, pravidelné spolupráce aktérů a průběžného vyhodnocování.** Důraz je kladen nejen na samotnou realizaci plánovacích kroků, ale také na pravidelnou reflexi procesu a na včasnou přípravu dalšího plánovacího období tak, aby bylo možné reagovat na proměňující se potřeby území a obyvatel.

Součástí plánovaných aktivit je také **posílení participativního charakteru komunitního plánování**, v němž usiluje o širší zapojení veřejnosti i dalších relevantních aktérů prostřednictvím různých formátů plánování. Při plánování je kladen důraz na smysluplné využití získaných podnětů v praxi. Plánování sociálních služeb tak není chápáno jako uzavřený proces odborníků, ale jako otevřený dialog, který zvyšuje transparentnost, sdílení odpovědnosti a kvalitu výsledných opatření.

Navrhované aktivity se zaměřují také na propojení plánování na úrovni města s městskými obvody a s územím širšího správního obvodu. Cílem je vytvořit funkční mechanismy komunikace, sdílení informací a systematického zjišťování potřeb v území tak, aby plánování sociálních služeb respektovalo místní specifika a bylo efektivně koordinováno napříč územím. Posílením spolupráce s městskými obvody a územím širšího správního obvodu se zvyšuje schopnost plánovat sociální služby komplexně, v návaznosti na reálné potřeby obyvatel a dostupné kapacity v celém území.

Cíl 1 SMO strategicky plánuje sociální služby a související aktivity.

Aktivita 1.1 **Realizace plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit prostřednictvím nastavené struktury plánování.**

Výstup Popis realizace plánování (vč. počtu setkání koordinačního týmu, počtu garantů, počtu osob zapojených do plánování, přehled využívaných formátů plánování).

Aktivita 1.2 **Reflexe procesu plánování.**

Výstup Minimálně 1x ročně proběhne na koordinačním týmu reflexe procesu plánování, doložená zápisem.

Aktivita 1.3 **Vytvoření časového plánu kroků plánování sociálních služeb pro následující období (tzn. 2032–2036).**

Výstup Zpracovaný časový plán kroků plánování sociálních služeb, projednaný v rámci jednání koordinačního týmu.

Aktivita 1.4 **Širší zapojení veřejnosti do plánování.**

Výstup Počet setkání s veřejností, popis formátů zapojení veřejnosti, odhad zapojených osob, souhrnná zpráva o zapojení veřejnosti a implementaci výstupů.

Cíl 2 SMO zapojuje do plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit městské obvody.

Aktivita 2.1 **Nastavení pravidelné komunikace a mechanismů sdílení informací mezi SMO a městskými obvody.**

Výstup Nastavený a využívaný způsob pravidelné komunikace a sdílení informací mezi SMO a městskými obvody.

Aktivita 2.2 **Nastavení způsobu zjišťování potřeb na území SMO ve spolupráci s městskými obvody za účelem zefektivnění procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit.**

Výstup Nastavený a popsaný způsob zjišťování potřeb na území SMO, jeho popis a realizace, využívaný v procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Cíl 3 SMO zapojuje do plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit obce v širším správním obvodu.

Aktivita 3.1 **Zmapování míry zapojení obcí v širším správním obvodu do plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit.**

Výstup Zpráva o míře zapojení obcí v širším správním obvodu do plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Aktivita 3.2 **Nastavení pravidelné komunikace a mechanismů sdílení informací mezi SMO a obcemi v širším správním obvodu.**

Výstup Nastavený a využívaný způsob pravidelné komunikace a sdílení informací mezi SMO a obcemi v širším správním obvodu.

Aktivita 3.3 **Nastavení způsobu zjišťování potřeb na území širšího správního obvodu za účelem zefektivnění procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit.**

Výstup Nastavený a popsaný způsob zjišťování potřeb na území širšího správního obvodu, využívaný v procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Tabulka č. 5: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Proces plánování

Klíčový indikátor	vazba na cíl	výchozí hodnota	cílový stav	období	odpovědnost
Počet jednání v procesu komunitního plánování (koordinační tým, tematické skupiny)	1	0 (nově zaváděno)	min. 25 ročně	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	koordinační tým, garanti klíčového tématu, zástupci zadavatele
Reflexe procesu plánování	1	0 (nově zaváděno)	1x ročně, doloženo zápisem	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	koordinační tým

Počet setkání s veřejností v procesu plánování	1	není systematicky sledováno	min. 10	za dobu platnosti dokumentu	koordinační tým
Počet městských obvodů zapojených do zjišťování potřeb občanů	2	23	23	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, koordinační tým, městské obvody
Počet obcí v širším správním obvodu zapojených do zjišťování potřeb občanů	3	není systematicky sledováno	12	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, obce v širším správním obvodu

Reflexe sítě sociálních služeb

Reflexe sítě sociálních služeb

Jak chceme rozvíjet síť sociálních služeb a souvisejících aktivit?

- Síť sociálních služeb a souvisejících aktivit se bude pravidelně sledovat a vyhodnocovat.
- Důraz je kladen na stabilní financování a dlouhodobou udržitelnost.
- Sociální služby se budou upravovat podle potřeb obyvatel a zkušeností z praxe.
- Cílem je větší přehlednost, provázanost a efektivní fungování.

Síť sociálních služeb a souvisejících aktivit se má průběžně přizpůsobovat tak, aby co nejlépe odpovídala potřebám obyvatel.

Navrhované aktivity se zaměřují na **průběžné hodnocení a rozvoj sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit,** aby byla dlouhodobě stabilní, kvalitní a udržitelná. Klíčovým východiskem je zajištění odpovídajícího financování služeb zařazených do sítě sociálních služeb SMO prostřednictvím pravidelné finanční podpory z rozpočtu města. Stabilní a předvídatelné financování je chápáno jako základní předpoklad pro kontinuitu poskytování služeb, rozvoj jejich kvality a schopnost reagovat na nové výzvy.

Kapitola zároveň popisuje mechanismy, kterými SMO sleduje, vyhodnocuje a upravuje podobu sítě sociálních služeb v návaznosti na měnící se potřeby obyvatel. **Pravidelná analýza sítě sociálních služeb a strukturovaná jednání s poskytovateli vytvářejí prostor pro otevřený dialog o efektivitě, využití kapacit a případné proměně služeb.** Důraz je kladen na data, monitoring a identifikaci potřeb, které slouží jako podklad pro rozhodování o rozvoji, úpravách či transformacích jednotlivých služeb.

Součástí reflexe sítě je také snaha o zpřehlednění a zkvalitnění fungování služeb v území. Vymezení rozsahu základního sociálního poradenství, mapování spolupráce mezi službami sociální péče a sociální prevence a identifikace žádoucích i nežádoucích souběhů přispívají k lepší provázanosti systému a srozumitelnosti pro uživatele.

Cíl 1 — SMO má udržitelnou síť sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Aktivita 1.1 **Finanční podpora pro sociální služby zařazené do sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy včetně souvisejících aktivit.**

Výstup: Navýšení finanční podpory z rozpočtu statutárního města Ostrava alespoň o inflaci (dotace + provozní příspěvky příspěvkovým organizacím).

Aktivita 1.2 **Finanční podpora pro sociální služby a související aktivity z Programu na podporu kvality sociálních služeb a souvisejících aktivit.**

Výstup: Navýšení finanční podpory z rozpočtu statutárního města Ostrava alespoň o inflaci (dotace z Programu na podporu kvality sociálních služeb a souvisejících aktivit).

Cíl 2 — Sociální služby a související aktivity flexibilně reagují na měnící se potřeby občanů.

Aktivita 2.1 **Analýza sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy.**

Výstup: Zpracovaná zpráva z analýzy sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy s frekvencí 1x ročně.

Aktivita 2.2 **Realizace strukturovaných jednání s poskytovateli sociálních služeb o proměně služeb na základě analýzy efektivity, monitoringu služby, na základě identifikovaných potřeb občanů a na základě mapování nevyužitých a nedostatečně využitých kapacit sociálních služeb.**

Výstup Výstupy ze strukturovaných jednání zadavatele s poskytovateli sociálních služeb a počet služeb, u nichž došlo k identifikaci a realizaci změn reagujících na zjištěné potřeby občanů a efektivitu služeb.

Aktivita 2.3 **Podpora transformace pobytových sociálních služeb směrem ke službám komunitního typu po projednání se zadavatelem a po zajištění vhodného financování.**

Výstup Počet transformovaných služeb.

Aktivita 2.4 **Vymezení rozsahu základního sociálního poradenství v sociálních službách zařazených do sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy.**

Výstup Participativně zpracovaný a v praxi využívaný rozsah základního sociálního poradenství v sociálních službách zařazených do sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy.

Aktivita 2.5 **Mapování spolupráce mezi vybranými službami sociální péče a sociální prevence.**

Výstup Zpracovaný popis dobré praxe spolupráce mezi vybranými službami sociální péče a sociální prevence, včetně identifikace žádoucích a nežádoucích souběhů poskytování služeb a doporučení.

Tabulka č. 6: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Reflexe sítě sociálních služeb

Klíčový indikátor	vazba na cíl	výchozí hodnota	cílový stav	období	odpovědnost
Podíl financování SMO na celkových nákladech sociálních služeb	1	17,4 %	udržení	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO
Peněžní prostředky z rozpočtu SMO na provoz sociálních služeb (včetně služeb zřizovaných a poskytovaných SMO a MOb)	1	494 768 000 Kč	navýšení ročně alespoň o inflaci	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO
Peněžní prostředky z rozpočtu SMO na provoz sociálních služeb (prostřednictvím dotačního řízení)	1	143 292 000 Kč	navýšení ročně alespoň o inflaci	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO
Peněžní prostředky na podporu kvality sociálních služeb a souvisejících aktivit	1	5 280 000 Kč	navýšení ročně alespoň o inflaci	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO

Peněžní prostředky z rozpočtu SMO na realizaci souvisejících aktivit (prostřednictvím dotačního řízení)	1	24 404 000 Kč	udržení	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO
Počet sociálních služeb, jejichž veřejným zadavatelem je SMO	1	197	udržení	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO
Zpráva z analýzy sítě sociálních služeb	2	0 (nově zaváděno)	1x ročně	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor
Počet poskytovatelů zapojených do participativního zpracování rozsahu základního sociálního poradenství	2	0 (nově zaváděno)	min. 10	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, poskytovatelé sociálních služeb

Klíčové téma: BYDLENÍ

Bydlení

Jak chceme řešit bydlení v souvislosti se sociálními službami?

- Sociální služby pomáhají při udržení bydlení, ale vyřešení bytové situace není jejich hlavním úkolem.
- Důležitá je spolupráce s dalšími aktéry v oblasti bydlení.
- Pozornost je věnována lidem v bytové nouzi i specifickým skupinám.

Cílem je stabilizovat situaci lidí a předcházet dlouhodobé bytové nouzi.

Téma bydlení je úzce propojeno s dalšími koncepčními dokumenty statutárního města Ostrava (Koncepce sociálního bydlení statutárního města Ostravy, Koncepce politiky bydlení statutárního města Ostravy). V Komunitním plánu je kladen důraz na **vymezení role sociálních služeb v kontextu dalších aktérů**, přičemž sociální služby nejsou hlavním nástrojem řešení bytové situace, ale představují důležitou podporu a doplnění širšího systému. Cílem je, aby sociální služby byly efektivně zapojeny do procesu udržení bydlení, řešení bytové nouze a podporovaly osoby i rodiny v krizových situacích. Smyslem navrhovaných aktivit je zajistit, aby sociální služby byly přirozenou součástí systému podpory bydlení a přispívaly ke stabilizaci bytové situace ohrožených skupin obyvatel. Zároveň je žádoucí vytvořit prostor pro dialog o potřebě krizového bydlení ve městě.

Významná pozornost je věnována zajištění dostupnosti bydlení a pobytových služeb pro specifické cílové skupiny, zejména osoby se závislostí a osoby s duševním onemocněním. Navrhované aktivity podporují změny v nastavení vybraných sociálních služeb s cílem odstranit bariéry v přístupu ke službám. Zároveň reaguje na potřeby osob bez přístřeší či osob žijících v substandardním bydlení rozvojem specializované pečovatelské služby a metodickou podporou dalších poskytovatelů. Celkovým cílem aktivit je vytvořit provázaný a dostupný systém sociálních služeb v oblasti bydlení, který bude schopen reagovat na různorodé životní situace obyvatel a přispívat k prevenci dlouhodobé bytové nouze.

Cíl 1

Role sociálních služeb v oblasti bydlení je definována a sociální služby spolupracují s dalšími aktéry v této oblasti.

Aktivita 1.1 **Zajištění koordinace a vzájemné komunikace sociálních služeb s klíčovými aktéry v oblasti sociálního bydlení, včetně rozvoje systematické spolupráce.**

Výstup Počet realizovaných setkání aktérů v oblasti bydlení.

Cíl 2

SMO má ve spolupráci s dalšími aktéry nastaven model pro řešení nenadálých situací spojených s řešením krizových situací.

Aktivita 2.1 **Popis stávajících možností krizového bydlení a zmapování potřeb osob nacházejících se v krizové situaci s následným vytvořením návrhu modelu krizového bydlení, minimálně v rozsahu nastavení cílové skupiny, délky pobytu, návazných služeb.**

Výstup Zpracovaný popis potřeb osob v krizové situaci a stávajících možností krizového bydlení, včetně návrhu modelu krizového bydlení (vymezení cílové skupiny, délky pobytu a návazných služeb).

Aktivita 2.2 **Navýšení kapacity sociálních služeb noclehárna a nízkoprahové denní centrum, a to včetně rozšíření provozní doby pro víkendové dny.**

Výstup Navýšení personální kapacity v noclehárně a nízkoprahovém denním centru, vyjádřené počtem úvazků a rozšíření provozní doby o víkendové dny.

Cíl 3 Sociální služby na území SMO jsou dostupné také osobám se závislostí.

Aktivita 3.1 **Podpora změn v nastavení azylových zařízení s cílem zvýšit jejich dostupnost osobám se závislostí.**

Výstup Počet azylových domů, které nepodmiňují užívání služby abstinencí.

Aktivita 3.2 **Zajištění metodické podpory a nastavení spolupráce mezi sociálními službami a adiktologickými službami.**

Výstup Počet realizovaných setkání pracovníků sociálních služeb s pracovníky adiktologických služeb a počet proškolených pracovníků.

Cíl 4 SMO podporuje zvýšení dostupnosti pobytových služeb sociální péče.

Aktivita 4.1 **Navýšení kapacity sociálních služeb domov pro seniory a domov se zvláštním režimem.**

Výstup Navýšená kapacita domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem, vyjádřeno počtem nových lůžek.

Aktivita 4.2 **Navýšení kapacity sociální služby chráněné bydlení pro osoby s duševním onemocněním.**

Výstup Navýšená kapacita služby chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním, vyjádřeno počtem nových lůžek.

Aktivita 4.3 **Podpora změn v nastavení pobytových služeb domov pro seniory a domov se zvláštním režimem s cílem zvýšit jejich dostupnost také osobám se závislostí a osobám s duální diagnózou.**

Výstup Zpracovaný popis dobré praxe, počet kulatých stolů, počet účastníků vzdělávání.

Cíl 5 Pečovatelská služba je dostupná také osobám bez přístřeší či osobám žijícím v substandardním bydlení.

Aktivita 5.1 **Zajištění specializované pečovatelské služby pro osoby bez přístřeší a pro osoby žijící v substandardním bydlení.**

Výstup Navýšení personální kapacity specializované pečovatelské služby, vyjádřené počtem úvazků, počtem podpořených osob z cílové skupiny.

Aktivita 5.2 **Zajištění metodické podpory (formou vzdělávání a doprovodů) pro další poskytovatele pečovatelské služby pro práci s osobami bez přístřeší a s osobami žijícími v substandardním bydlení.**

Výstup Počet pracovníků v přímé péči v dalších pečovatelských službách zapojených do metodické podpory formou vzdělávání a odborných doprovodů.

Tabulka č. 7: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Bydlení

Klíčový indikátor	vazba na cíl	výchozí hodnota	cílový stav	období	odpovědnost
Počet realizovaných setkání aktérů v oblasti bydlení	1	4 ročně	min. 4 ročně	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, garant klíčového tématu
Počet úvazků sociálních služeb noclehárna, nízkoprahové denní centrum	2	20,0 úvazků v přímé péči	24,0 úvazků v přímé péči	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé sociálních služeb
Počet realizovaných setkání poskytovatelů sociálních služeb s poskytovateli adiktologických služeb	3	není systematicky sledováno	min. 5	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, garant klíčového tématu
Počet lůžek v pobytových sociálních službách	4	3 165 lůžek	3 405 lůžek	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé sociálních služeb
Počet lůžek pro seniory v pobytových sociálních službách (DS, DZR)	4	2 117 lůžek	2 331 lůžek	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé sociálních služeb
Počet úvazků specializované pečovatelské služby pro osoby bez přístřeší a v substandardním bydlení	5	0,0 úvazků v přímé péči	7,0 úvazků v přímé péči	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé sociálních služeb

Klíčové téma: ZDRAVÍ

Zdraví

Klíčové téma **zdraví je v komunitním plánování vnímáno v širším pojetí wellbeing**, tedy jako schopnost lidí zvládat běžné životní situace, udržovat sociální vazby a žít co nejdéle kvalitní život v přirozeném prostředí, což souvisí i s potřebou systematické přípravy na stárnutí populace.

Jak chceme řešit zdraví v souvislosti se sociálními službami?

- Zdraví je vnímáno v širším pojetí jako wellbeing, tedy schopnost zvládat běžný život.
- Důraz je kladen na podporu duševního zdraví a prevenci.
- Posilují se sociální služby pro osoby se závislostí i pro osoby s chováním náročným na péči.

Cílem je vytvořit dostupný a propojený systém podpory zdraví v různých životních situacích.

Navrhované aktivity se zaměřují na posílení a stabilizaci systému sociálních služeb a preventivních aktivit, které přispívají ke zlepšení zdravotního a psychosociálního stavu obyvatel SMO v různých životních situacích. Těžiště spočívá zejména v oblasti péče o duševní zdraví, kde SMO podporuje rozvoj center duševního zdraví, multidisciplinárních týmů a návazných sociálních služeb. Současně je kladen důraz na systematické zmapování a nastavení efektivního modelu sociální rehabilitace a na lepší porozumění možnostem terénních služeb při podpoře osob s duševním onemocněním. Cílem je vytvořit provázaný a dostupný systém podpory, který umožní lidem zvládat onemocnění v přirozeném prostředí a posílí jejich soběstačnost. Dále je pozornost věnována prevenci a schopnosti systému reagovat na rizikové jevy, zejména závislostní chování. Navrhované aktivity vycházejí z potřeby systematicky posilovat schopnost sociálních služeb pracovat se závislostmi v rámci běžné práce s klienty, a to v provázanosti s adiktologickými službami.

Celkovým záměrem této části navrhovaných aktivit **je přispět k funkčnímu, dostupnému a preventivně orientovanému systému, který propojuje sociální služby se zdravotní oblastí** a reaguje na potřeby obyvatel napříč věkovými i cílovými skupinami.

Cíl 1 SMO podporuje posílení systému péče o duševní zdraví a rozvoj preventivních aktivit.

Aktivita 1.1 **Navýšení kapacity sociální služby centrum duševního zdraví a finanční podpora multidisciplinárních týmů pro osoby s duševním onemocněním.**

Výstup Počet podpořených sociálních služeb a souvisejících aktivit, výše finanční podpory z rozpočtu SMO, navýšení personálních kapacit centra duševního zdraví, vyjádřené počtem úvazků.

Aktivita 1.2 **Zmapování stávajícího poskytování služeb sociální rehabilitace a nastavení efektivního modelu poskytování této služby.**

Výstup Počet realizovaných setkání k tématu sociální rehabilitace v různých formátech (kulatý stůl a jiné), zpracovaný model sociální rehabilitace.

Aktivita 1.3 **Navýšení kapacity sociálních služeb podpory samostatného bydlení a služeb následné péče pro osoby s duševním onemocněním.**

Výstup Navýšení personálních kapacit služeb podpory samostatného bydlení a služeb následné péče pro osoby s duševním onemocněním, vyjádřené počtem úvazků.

Aktivita 1.4 **Zmapování situace v terénních službách sociální péče z hlediska podpory osob s duševním onemocněním.**

Výstup Zpracovaná zpráva shrnující zjištění z mapování situace v terénních službách sociální péče ve vztahu k podpoře osob s duševním onemocněním.

Cíl 2	**Senioři mají díky dostupným aktivitám možnost dlouhodobě setrvávat ve svém přirozeném domácím prostředí.**

Aktivita 2.1	**Podpora preventivních opatření pro seniory zaměřených na zajištění bezpečného života v domácím prostředí, a to prostřednictvím finanční podpory využívající přirozené zdroje komunity a inovativní technologie.**
Výstup	Počet podpořených projektů financovaných z Programu na poskytování peněžních prostředků z rozpočtu SMO zaměřených na prevenci a podporu bezpečného života seniorů v domácím prostředí.

Cíl 3	**Systém prevence a služeb v oblasti závislostního chování je v rámci SMO stabilně posílený, koordinovaný a efektivně reaguje na aktuální potřeby obyvatel.**

Aktivita 3.1	**Pravidelné sledování vývojových trendů v oblasti závislostního chování a průběžné přizpůsobování fungování a kapacity adiktologických a souvisejících služeb aktuálním potřebám.**
Výstup	Počet zpracovaných analytických zpráv a výstupů z monitoringu, navýšení personálních kapacit v ambulantních a terénních adiktologických službách, vyjádřené počtem úvazků.
Aktivita 3.2	**Navýšení kapacity sociálních služeb terénní programy (adiktologické) s cílem zajištění dostupnosti pro děti, mladistvé a seniory.**
Výstup	Navýšení personální kapacity terénních programů, vyjádřené počtem úvazků.

Cíl 4	**Sociální služby jsou dostupné osobám s chováním náročným na péči.**

Aktivita 4.1	**Navýšení kapacity sociální služby denní stacionář s cílem zajištění dostupnosti pro osoby s chováním náročným na péči.**
Výstup	Navýšení personální kapacity denního stacionáře, vyjádřené počtem úvazků.

Tabulka č. 8: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Zdraví

Klíčový indikátor	vazba na cíl	výchozí hodnota	cílový stav	období	odpovědnost
Počet klientů v centrech duševního zdraví a multidisciplinárních týmů pro osoby s duševním onemocněním	1	330 klientů	navýšení o 10 %, tj. 363 klientů	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé sociálních služeb a souvisejících aktivit
Participativně zpracovaný model sociální rehabilitace	1	0 (nově zaváděno)	1 model	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, poskytovatelé sociálních služeb
Počet souvisejících aktivit podpořených z rozpočtu SMO na podporu setrvání seniorů v přirozeném prostředí (např. dobrovolnictví, využití technologií)	2	není systematicky sledováno	min. 2 ročně	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé souvisejících aktivit
Počet úvazků adiktologických terénních programů se specializací na děti, mladistvé a seniory	3	0,0 úvazků v přímé péči	1,0 úvazek v přímé péči	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé sociálních služeb
Počet úvazků denního stacionáře pro zajištění dostupnosti pro osoby s chováním náročným na péči	4	7,1 úvazků v přímé péči	9,1 úvazků v přímé péči	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé sociálních služeb

Klíčové téma: PODPORA RODINY

Podpora rodiny

Navrhované aktivity v této klíčové oblasti se zaměřují na vytvoření provázaného a koordinovaného systému podpory rodin na území SMO. Cílem je zajištění spolupráce mezi klíčovými aktéry, sdílení informací a sladění postupů tak, aby podpůrná opatření byla řízena efektivně, přehledně a reagovala na skutečné potřeby rodin v různých životních situacích.

Jak chceme podpořit rodinu?

- Podpora směřuje k tomu, aby lidé mohli co nejdéle fungovat doma.
- Rozvíjejí se služby, které rodinám pomáhají zvládat péči o blízké.
- Důležitá je včasná pomoc rodinám i dětem v náročných situacích.
- Posiluje se spolupráce mezi službami, aby pomoc byla srozumitelná a navazovala.

Cílem je, aby rodiny měly dostupnou a smysluplnou podporu ve chvíli, kdy ji potřebují.

Těžištěm aktivit je dlouhodobá **podpora péče v přirozeném domácím prostředí**. SMO usiluje o rozvoj a optimalizaci klíčových terénních a ambulantních sociálních služeb, zejména pečovatelské služby, osobní asistence, odlehčovacích služeb a center denních služeb, včetně podpory domácí paliativní péče. Důraz je kladen nejen na navyšování kapacit, ale také na jasné vymezení cílových skupin, rozsahu poskytovaných činností a efektivních modelů práce, které zohledňují potřeby klientů i finanční udržitelnost systému. Cílem je umožnit lidem setrvat co nejdéle v bezpečném a důstojném domácím prostředí s odpovídající mírou podpory.

Významná část navrhovaných aktivit se věnuje ochraně a podpoře dětí, dospívajících a jejich rodin. SMO podporuje **systematickou spolupráci služeb pracujících s ohroženými dětmi, orgány sociálně-právní ochrany dětí a dalšími aktéry, a to jak v oblasti prevence, tak při řešení krizových situací.** Důraz je kladen na včasnou pomoc rodinám, stabilizaci rodinného prostředí a zachování dítěte v jeho biologické rodině, pokud je to možné a bezpečné. Součástí je také rozvoj krizové pomoci pro děti a mladistvé.

Cíl 1 — **Podpůrná opatření v rámci Komunitního plánu a Koncepce rodinné politiky jsou na úrovni SMO vzájemně provázaná, koordinovaná a efektivně řízená.**

Aktivita 1.1 — **Zajištění přenosu informací a koordinovaná spolupráce mezi aktéry komunitního plánování a aktéry rodinné politiky.**

Výstup — Počet realizovaných setkání aktérů komunitního plánování a rodinné politiky a stručný popis projednávaných témat.

Cíl 2 — **Péče v přirozeném domácím prostředí je v rámci SMO dlouhodobě podporována a průběžně optimalizována, aby byla dostupná, efektivní a umožňovala obyvatelům setrvávat co nejdéle v přirozeném prostředí.**

Aktivita 2.1 — **Navýšení kapacity sociální služby pečovatelská služba, a to včetně zajištění dostupnosti péče v každém dni.**

Výstup — Navýšení personální kapacity pečovatelské služby, vyjádřené počtem úvazků, počet služeb, které poskytují sociální službu v rozsahu min. 12 hodin denně 7 dní v týdnu.

Aktivita 2.2 — **Vypracování metodického doporučení vymezujícího okruh osob a rozsah činností pečovatelské služby v návaznosti na potřeby klientů, efektivitu poskytování a finanční náročnost služby.**

Výstup — Zpracovaný a popsaný model práce pečovatelské služby vycházející z identifikovaných potřeb území, počet realizovaných metodických setkání.

Aktivita 2.3 **Navýšení kapacity sociální služby odlehčovací služba v terénní i pobytové formě.**

Výstup: Navýšení personální kapacity odlehčovací služby v terénní a ambulantní formě, vyjádřené počtem úvazků, navýšení kapacity pobytové formy, vyjádřené počtem lůžek.

Aktivita 2.4 **Navýšení kapacity sociální služby centrum denních služeb.**

Výstup: Navýšení personální kapacity centra denních služeb, vyjádřené počtem úvazků.

Aktivita 2.5 **Vypracování metodického doporučení vymezujícího okruh osob a rozsah činností osobní asistence v návaznosti na potřeby klientů, efektivitu poskytování a finanční náročnost služby.**

Výstup: Zpracovaný a popsaný model práce osobní asistence vycházející z identifikovaných potřeb území, počet realizovaných metodických setkání.

Aktivita 2.6 **V návaznosti na závěry aktivity 2.5 případné navýšení kapacity sociální služby osobní asistence, a to s využitím potenciálu kapacit zařazených do krajské sítě sociálních služeb se statusem optimální.**

Výstup: Navýšení personální kapacity osobní asistence, vyjádřené počtem úvazků.

Aktivita 2.7 **Podpora rozvoje paliativní péče v domácím prostředí.**

Výstup: Existence programu umožňujícího financování paliativní péče v domácím prostředí z rozpočtu SMO, počet poraden specializovaného poradenství v oblasti paliativní péče, počet úvazků v přímé péči poskytujících terénní paliativní péči občanům SMO.

Cíl 3

Podpora péče o dítě v jeho biologické rodině je v rámci SMO systematicky zajištěna a vytváří podmínky pro bezpečné a stabilní zázemí dítěte v jeho přirozeném rodinném prostředí.

Aktivita 3.1 **Realizace pravidelných kulatých stolů mezi službami sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, OSPOD a dalšími relevantními subjekty za účelem koordinace postupů.**

Výstup: Počet realizovaných kulatých stolů, zpracovaný doporučený postup.

Aktivita 3.2 **Nastavení doporučeného postupu pro služby pracující s ohroženými dětmi, aby odpovídal potřebám dětí, podporoval efektivní poskytování služeb a zohledňoval jejich finanční náročnost.**

Výstup: Zpracovaný doporučený postup, popis jeho uplatnění v praxi.

Cíl 4

Pomoc dětem a rodinám v krizi je v rámci SMO systematicky zajištěna, dostupná a efektivně podporuje stabilizaci rodinné situace.

Aktivita 4.1 **Nastavení systému rychlé a dostupné podpory pro děti a rodiny v akutní krizi, a to ve spolupráci s poskytovateli krizové pomoci, OSPOD a dalšími relevantními aktéry.**

Výstup: Počet realizovaných kulatých stolů a popis dohodnutých výstupů a nastavených opatření.

Aktivita 4.2 **V návaznosti na závěry aktivity 4.1 případné navýšení kapacity krizové pomoci pro děti a mladistvé s cílem zajištění dostupné pomoci.**

Výstup: Navýšení personální kapacity krizové pomoci pro děti a mladistvé, vyjádřené počtem úvazků a zajištění dostupností služby v režimu 24/7.

Cíl 5	Podpora ohrožených dětí a mládeže je v rámci SMO systematicky zajištěna, dostupná a účinně přispívá k jejich bezpečí, stabilitě a zdravému vývoji.

Aktivita 5.1 **Vypracování doporučeného postupu pro nízkoprahová zařízení pro děti a mládež s ohledem na potřeby dětí, efektivitu poskytování služby a finanční náročnost, a to ve spolupráci relevantních aktérů.**

Výstup Zpracované metodické doporučení.

Aktivita 5.2 **Navýšení kapacity sociální služby nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v terénní formě tak, aby služba byla zajištěna v prostorách vytipovaného obchodního centra a s ohledem na Strategii prevence kriminality.**

Výstup Navýšení personální kapacity terénní NZDM pro obchodní centra, vyjádřené počtem úvazků.

Tabulka č. 9: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Podpora rodiny

Klíčový indikátor	vazba na cíl	výchozí hodnota	cílový stav	období	odpovědnost
Počet realizovaných setkání aktérů komunitního plánování a rodinné politiky	1	0 (nově zaváděno)	min. 2	za dobu platnosti dokumentu	garant klíčového tématu, odvětvový odbor
Počet pečovatelských služeb s provozní dobou min. 12 hodin/7 dní v týdnu	2	není systematicky sledováno	11	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, poskytovatelé sociálních služeb
Počet klientohodin poskytnutých pečovatelskou službou	2	143 911	navýšení o 15 %, tj. 165 500	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé souvisejících aktivit
Zpracovaný model pečovatelské služby a osobní asistence vycházející z identifikovaných potřeb na území města	2	0 (nově zaváděno)	2 modely	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, poskytovatelé sociálních služeb
Počet realizovaných setkání aktérů v oblasti podpory rodin s dětmi	3	není systematicky sledováno	min. 4	za dobu platnosti dokumentu	garant klíčového tématu, odvětvový odbor, poskytovatelé sociálních služeb
Dostupnost krizové pomoci pro děti	4	zajištěno ve dnech pracovního týdne	zajištěno v režimu 24/7	za dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé sociálních služeb

Klíčové téma: PODPORA KOMUNITY

Podpora komunity

Jak chceme podpořit komunitu?

- Podporujeme zapojení lidí, dobrovolníků i neformálních pečujících.
- Komunitní aktivity doplňují sociální služby a posilují vzájemnou pomoc.
- Důležitá je podpora pracovníků, kteří propojují lidi a služby v území.

Cílem je posilovat soudržnost a schopnost komunity pomáhat svým členům.

Zařazení klíčového tématu Podpora komunity **vychází z předpokladu, že soudržná a aktivní komunita je klíčovým prvkem funkčního systému sociální podpory.** SMO proto podporuje zapojení obyvatel, neformálních pečujících, dobrovolníků, studentů i dalších aktérů do péče o občany a do vytváření podpůrného prostředí v území. Důraz je kladen na rozvoj vzdělávacích a osvětových aktivit, sdílení dobré praxe a spolupráci mezi městem, městskými obvody a obcemi v širším správním obvodu. Komunitní aktivity jsou vnímány jako doplněk sociálních služeb, který posiluje vzájemnou solidaritu, sounáležitost a schopnost komunity reagovat na sociální potřeby.

Významnou roli v navrhovaných aktivitách hraje **podpora sociálních pracovníků Magistrátu města Ostravy a úřadů městských obvodů v oblasti komunitní sociální práce. SMO usiluje o systematické posilování jejich kompetencí v aktivizaci místních zdrojů, propojování aktérů a zapojování obyvatel do řešení problémů v území.** Sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe napříč obvody přispívá k jednotnému, ale zároveň flexibilnímu přístupu k sociální práci. Součástí je také rozvoj role peer pracovníků, jejichž zapojení posiluje důvěru, dostupnost podpory a efektivitu služeb zejména v oblasti duševního zdraví, závislostí a sociálního začleňování.

Navrhované aktivity se zároveň zaměřují na podporu sociálního a pracovního začleňování osob se znevýhodněním prostřednictvím podpory zaměstnávání na chráněném i otevřeném trhu práce. Téma podpory komunity se přirozeně propojuje také s oblastí komunitní prevence, která je řešena v rámci Strategie prevence kriminality SMO. Celkovým cílem kapitoly je posílit komunitní potenciál města, podporovat aktivní zapojení obyvatel a vytvářet prostředí, ve kterém se sociální služby, neformální pomoc a komunitní iniciativy vzájemně doplňují a posilují.

Cíl 1

Komunita je v rámci SMO aktivně zapojena do podpory občanů a podílí se na vytváření soudržného a podpůrného prostředí.

Aktivita 1.1 **Podpora vzdělávacích programů a aktivit pro neformální pečující s cílem posílit jejich dovednosti a usnadnit péči v domácím prostředí.**

Výstup Existence programu umožňující financování vzdělávacích aktivit pro neformální pečující z rozpočtu SMO, počet podpořených vzdělávacích aktivit a realizace alespoň jednoho kulatého stolu zaměřeného na výměnu dobré praxe.

Aktivita 1.2 **Podpora a rozvoj dobrovolnických aktivit jako nástroje posilování komunitní soudržnosti a doplnění kapacit sociálních služeb.**

Výstup Existence programu umožňujícího financování dobrovolnických aktivit z rozpočtu SMO, počet podpořených dobrovolnických aktivit, počet zapojených dobrovolnických organizací, počet realizovaných dobrovolnických hodin a realizace alespoň jednoho kulatého stolu ročně zaměřeného na výměnu dobré praxe.

Aktivita 1.3 **Podpora realizace osvětové kampaně s důrazem na aktivní zapojení komunity a včetně spolupráce s městskými obvody a obcemi v rámci širšího správního obvodu.**

Výstup Počet osvětových akcí realizovaných v rámci komunitního plánování, počet osvětových akcí podpořených z rozpočtu SMO a počet aktivně zapojených subjektů (např. městské obvody, obce, neziskové organizace).

Aktivita 1.4 **Zapojení studentů do aktivit směřujících do sociální oblasti jako příležitosti pro rozvoj a posilování poskytovaných sociálních služeb a souvisejících aktivit.**

Výstup Existence programu umožňujícího financování aktivit zapojujících studenty do sociální oblasti z rozpočtu SMO, počet podpořených aktivit a počet realizovaných setkání a výstupů ze spolupráce mezi SMO, Ostravskou univerzitou, vyššími odbornými školami a dalšími školami.

Cíl 2

Sociální pracovníci Magistrátu města Ostravy a sociální pracovníci úřadů městských obvodů jsou systematicky podporováni v aktivním zapojování komunity do řešení sociálních potřeb obyvatel.

Aktivita 2.1 **Posílení kompetencí sociálních pracovníků města v oblasti komunitní sociální práce a vyhledávání místních zdrojů.**

Výstup Počet realizovaných vzdělávacích aktivit a počet zapojených sociálních pracovníků.

Aktivita 2.2 **Rozvíjení spolupráce sociálních pracovníků v jednotlivých městských obvodech a sdílení příkladů dobré praxe.**

Výstup Počet realizovaných kulatých stolů a kazuistických seminářů zaměřených na spolupráci sociálních pracovníků a sdílení dobré praxe.

Cíl 3

Práce peer pracovníků je v rámci SMO systematicky podporována a dále rozvíjena jako důležitá součást služeb a podpory pro občany.

Aktivita 3.1 **Podpora aktivit zajišťujících systematické zapojení peer pracovníků do služeb v oblasti duševního zdraví, závislostí a sociálního začleňování.**

Výstup Existence programu umožňujícího financování aktivit peer pracovníků z rozpočtu SMO, počet podpořených aktivit a realizace alespoň jednoho kulatého stolu zaměřeného na výměnu dobré praxe.

Cíl 4

Osoby se znevýhodněním mají v rámci SMO dostupné příležitosti k pracovnímu uplatnění a systém podpory, který umožňuje jejich plnohodnotné začlenění na trh práce.

Aktivita 4.1 **Podpora pracovního uplatnění osob se znevýhodněním prostřednictvím chráněného i volného pracovního trhu, včetně finanční podpory sociálních podniků, zaměstnavatelů na chráněném trhu práce a aktivit zaměřených na získání a udržení zaměstnání.**

Výstup Počet podpořených osob se znevýhodněním na chráněném a volném trhu práce a existence programu umožňujícího financování sociálních podniků, zaměstnavatelů na chráněném trhu práce a aktivit podporujících uplatnění na volném trhu práce z rozpočtu SMO.

Tabulka č. 10: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Podpora komunity

Klíčový indikátor	vazba na cíl	výchozí hodnota	cílový stav	období	odpovědnost
Počet hodin dobrovolnické činnosti poskytnutých organizacemi podpořenými z rozpočtu SMO	1	není systematicky sledováno	udržení na hranici první zaznamenané hodnoty	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé souvisejících aktivit
Počet osvětových akcí realizovaných v rámci komunitního plánování	1	1x za 2 roky	min. 3	za dobu platnosti dokumentu	SMO, odvětvový odbor, poskytovatelé sociálních služeb a souvisejících aktivit
Počet realizovaných kulatých stolů/kazuistických seminářů k výměně dobré praxe	2	není systematicky sledováno	min. 4	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, městské obvody
Počet projektů podpořených z rozpočtu SMO, v nichž je zapojen peer pracovník	3	není systematicky sledováno	min. 2	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé souvisejících aktivit
Počet osob se zdravotním postižením zaměstnaných na chráněném pracovním trhu (v projektech podpořených z rozpočtu SMO)	4	154	udržení	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	SMO, poskytovatelé souvisejících aktivit

Klíčové téma: MEZIOBOROVÁ SPOLUPRÁCE

Mezioborová spolupráce

Jak chceme lépe spolupracovat napříč oblastmi?

- Cílem je lépe propojit služby a sladit postupy jednotlivých aktérů.
- Posiluje se spolupráce mezi odborníky ze sociální oblasti, zdravotnictví, školství i dalších oborů.
- Důraz je kladen na společné řešení složitých situací, které přesahují jednu oblast.
- Rozvíjí se sdílení informací a koordinace aktivit napříč městem.

Cílem je zajistit, aby podpora lidí byla provázaná, srozumitelná a účinná napříč různými oblastmi.

Navrhované aktivity v rámci tohoto klíčového tématu se zaměřují na systematické posilování spolupráce napříč rezorty a odbory MMO v tématech, která přesahují oblast sociálních věcí a vyžadují koordinovaný přístup. Východiskem je **identifikace klíčových témat, u nichž samotná sociální politika není dostačující, a nastavení funkčních mechanismů komunikace a spolupráce s dalšími oblastmi.** Cílem aktivit je vytvořit společné porozumění problémům, sladit postupy jednotlivých aktérů a posílit kvalitu systémových řešení.

Významná část je věnována rozvoji spolupráce na sociálně-zdravotním a sociálně-školském pomezí. SMO podporuje vytváření prostoru pro pravidelná setkávání, sdílení informací a koordinaci činností mezi sociálními službami, zdravotnickými zařízeními a školským rezortem, a to na základě aktuálně zjišťovaných potřeb v území. Cílem je zajistit včasnou, návaznou a srozumitelnou podporu pro děti, rodiny i dospělé osoby, jejichž situace se pohybuje na hranici více systémů a vyžaduje společnou odpovědnost více rezortů.

Aktivity se dále zaměřují na podporu mezirezortní spolupráce v oblasti sociálního začleňování, zejména prostřednictvím fungování multidisciplinárních týmů v sociálně vyloučených lokalitách. Současně je kladen důraz na koordinaci komunitního plánování sociálních služeb a prevence kriminality, aby opatření v obou oblastech tvořila soudržný a vzájemně se doplňující systém. Celkovým cílem je posílit schopnost města reagovat na komplexní sociální problémy efektivně, koordinovaně a s maximálním využitím znalostí a kapacit všech zapojených aktérů.

Cíl 1 **V rámci SMO jsou identifikována témata vyžadující mezirezortní spolupráci.**

Aktivita 1.1 **Zmapování a definování témat přesahujících agendu sociálních věcí a nastavení spolupráce s dalšími rezorty a odbory MMO.**

Výstup Počet realizovaných jednání s dalšími odbory MMO a aktéry mimo rezort sociálních věcí, počet zapojených odborů MMO.

Cíl 2 **Mezirezortní spolupráce na sociálně-zdravotním pomezí je v rámci SMO systematicky rozvíjena a podporována.**

Aktivita 2.1 **Podpora nastavení spolupráce mezi službami sociální péče, sociální prevence a zdravotnickými zařízeními s využitím různých formátů setkání, a to na základě zjišťovaných potřeb.**

Výstup Počet realizovaných setkání a popis dohodnutých výstupů.

Cíl 3 **Mezirezortní spolupráce na sociálně-školském pomezí je v rámci SMO systematicky rozvíjena a podporována.**

Aktivita 3.1 **Podpora nastavení systému přenosu informací mezi rezortem sociálním a rezortem školství za účelem koordinace aktivit, a to na základě zjišťovaných potřeb.**

Výstup Počet realizovaných setkání a popis dohodnutých výstupů.

Cíl 4 **Mezirezortní spolupráce v oblasti sociálního začleňování je v rámci SMO systematicky rozvíjena a podporována.**

Aktivita 4.1 **Podpora fungování multidisciplinárních týmů.**

Výstup Zpracovaná zpráva o situaci v sociálně vyloučených lokalitách a popis hlavních výstupů z jednání multidisciplinárních týmů.

Cíl 5 **Aktivity komunitního plánování a prevence kriminality jsou v rámci SMO vzájemně koordinovány a řízeny tak, aby vytvářely soudržný a efektivní systém podpory.**

Aktivita 5.1 **Zajištění přenosu informací mezi aktéry komunitního plánování a aktéry prevence kriminality.**

Výstup Počet realizovaných setkání aktérů a popis dohodnutých výstupů.

Tabulka č. 11: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Mezioborová spolupráce

Klíčový indikátor	vazba na cíl	výchozí hodnota	cílový stav	období	odpovědnost
Počet realizovaných setkání mezioborové spolupráce	1–3	0 (nově zaváděno)	min. 4 ročně	1x ročně po dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, garant klíčového tématu, poskytovatelé sociálních služeb, zástupci spolupracujících oborů
Počet aktivně spolupracujících multidisciplinárních týmů ve vytipovaných rizikových lokalitách na území SMO	4	7	7	za dobu platnosti dokumentu	odvětvový odbor, poskytovatelé sociálních služeb, zástupci spolupracujících oborů
Manažer prevence kriminality jako součást koordinačního týmu komunitního plánování	5	0 (nově zaváděno)	ano	za dobu platnosti dokumentu	manažer prevence kriminality, koordinační tým

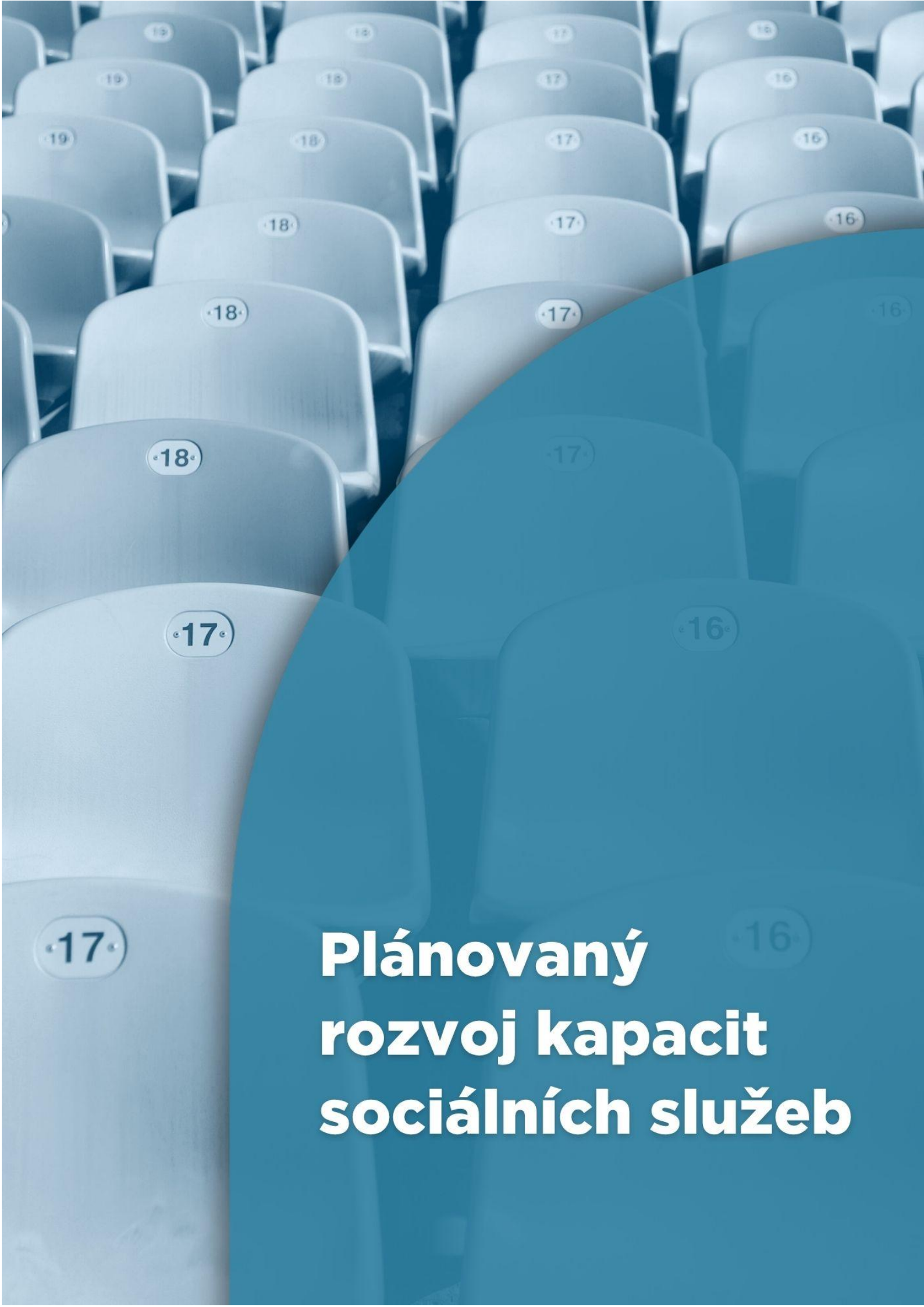

Plánovaný rozvoj kapacit sociálních služeb

Plánovaný rozvoj kapacit sociálních služeb

Jak plánujeme rozvoj kapacit sociálních služeb?

- Plán počítá s navýšením o:
  - 50,45 úvazků v ambulantních a terénních službách,
  - 240 lůžek v pobytových službách.
- Odhadované náklady činí cca 6,4 mil. Kč v terénních a ambulantních službách a 24,9 mil. Kč v pobytových službách.

Cílem je rozvíjet sociální služby postupně, udržitelně a v návaznosti na dostupné zdroje.

SMO se podílí na financování oprávněné provozní ztráty sociálních služeb, u nichž vystupuje v roli veřejného zadavatele nebo spolu-zadavatele. Tyto služby jsou součástí sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy, která představuje souhrn služeb zajišťujících dostupnou a kvalitní podporu obyvatelům města. Fungování a správa této sítě se řídí **Zásadami fungování a správy sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy**, jež tvoří přílohu tohoto dokumentu.

V rámci procesu plánování sociálních služeb byl na základě analytických podkladů a identifikovaných potřeb obyvatel **vymezen optimální rozvoj kapacit sociálních služeb na území SMO v průběhu následujících 5 let.** Tento rozvoj vychází ze snahy zajistit dostupnost potřebných služeb a jejich odpovídající kapacity při současném respektování reálných finančních, personálních a organizačních možností zapojených aktérů. Navrhované navýšení kapacit sociálních služeb představuje realistickou a dlouhodobě udržitelnou cestu rozvoje systému. Konkrétní vymezení a kvantifikace plánovaného rozvoje kapacit sociálních služeb jsou uvedeny v tabulce č. 12.

Náklady z rozpočtu SMO pro uvedený rozvoj byly vyčísleny (v uvažovaných nákladech roku 2026) celkem na **6,4 mil. Kč pro ambulantní a terénní služby a 24,9 mil Kč pro pobytové služby.** Konkrétní výše finančních prostředků bude vždy upřesněna a schválena usnesením orgánů města v roce předcházejícím realizaci daného rozvoje, a to pro konkrétní sociální služby v souladu se Zásadami fungování a správy sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy. Nároky na rozpočet města budou rovnoměrně rozloženy v průběhu celé doby platnosti tohoto dokumentu. Předpokládaný podíl spoluúčasti SMO na oprávněné provozní ztrátě (OPZ) je stanoven Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb a dalších aktivit v Moravskoslezském kraji.

S ohledem na identifikované potřeby obyvatel a stanovené strategické priority existuje vedle rozvoje uvedeného v tabulce č. 12 také **možnost dalšího posílení kapacit sociálních služeb pečovatelská služba a odlehčovací služba.** Případný rozvoj bude realizován v souladu se Zásadami fungování a správy sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy a s ohledem na aktuální finanční možnosti města.

Dále vedle uvedeného rozvoje kapacit sociálních služeb existuje také další rozvojový potenciál, který není přímo zachycen v tabulce č. 12. Jedná se o sociální služby zařazené do krajské sítě – status optimální, které jsou financovány zejména z evropských fondů a jejich fungování je průběžně ověřováno v praxi. Při vyhodnocení o vhodnosti doplnění stávající sítě sociálních služeb bude postupováno dle Zásad fungování a správy sítě sociálních služeb statutárního města Ostravy, a to také s ohledem na stanovený rozpočet.

Navržený, výše kvantifikovaný rozvoj kapacit sociálních služeb je plánován především z rozpočtu SMO, přičemž v odůvodněných případech se na jeho financování budou podílet také rozpočty jednotlivých městských obvodů, u nichž je tato spoluúčast již předem projednána a dohodnuta (jedná se o služby poskytované přímo městskými obvody nebo příspěvkovými organizacemi městských obvodů).

Tento základní rámec rozvoje může být v průběhu platnosti strategického dokumentu dále doplněn o sociální služby, které budou identifikovány jako potřebné na úrovni jednotlivých městských obvodů. V takovém případě může SMO převzít roli zadavatele sociální služby, pokud bude současně deklarována finanční spoluúčast městského obvodu na jejím zajištění, a to pro celou dobu fungování sociální služby. Tato finanční spoluúčast bude stvrzena usnesením zastupitelstva příslušného městského obvodu. Současně platí, že kromě usnesení o finanční spoluúčasti městského obvodu je nezbytné plánovaný rozvoj sociální služby předem konzultovat se zástupci zadavatele, tedy SMO. Tato konzultace je nutná zejména s ohledem na další postup související s vyjednáváním o zařazení sociální služby do krajské sítě sociálních služeb. V případě, že by sociální služba nebyla do krajské sítě zařazena, ztrácí možnost financování z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu. Městský obvod by v takovém případě musel převzít financování celé výše oprávněné provozní ztráty sociální služby, nikoli pouze její část.

Tabulka č. 12: Plánovaný rozvoj kapacit sociálních služeb

	Předpokládaný podíl spoluúčasti SMO na OPZ	úvazky	lůžka
Azylové domy	25 %	–	0,00
Centra denních služeb	25 %	1,00	–
Centrum duševního zdraví	15 %	2,00	–
Denní stacionáře	25 %	2,00	–
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	35 %	–	0,00
Domovy pro seniory	35 %	–	114,00
Domovy se zvláštním režimem	25 / 35 %	–	100,00
Domy na půl cesty	35 %	–	0,00
Chráněná bydlení	35 %	–	20,00
Intervenční centra	25 %	0,00	–
Kontaktní centra	25 %	1,00	
Krizová pomoc	25 / 35 %	0,00	0,00
Nízkoprahová denní centra	25 %	3,00	–
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	25 %	0,00	–
Noclehárny	25 %	1,00	–
Odborné sociální poradenství	35 %	0,00	–
Odlehčovací služby	15 %	6,00	6,00
Osobní asistence	15 %	0,00	–
Pečovatelská služba	15 %	30,75	–
Podpora samostatného bydlení	15 / 25 %	1,70	–
Průvodcovské a předčitatelské služby	25 %	0,00	–
Raná péče	25 %	0,00	–
Služby následné péče	25 / 35 %	1,00	0,00
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	25 %	0,00	–
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	25 %	0,00	–
Sociálně terapeutické dílny	25 %	0,00	–
Sociální rehabilitace	15 / 25 %	0,00	0,00
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	35 %	–	0,00
Telefonická krizová pomoc	25 %	0,00	–
Terapeutické komunity	35 %	–	0,00
Terénní programy	25 %	1,00	–
Tísňová péče	25 %	0,00	–
Tlumočnické služby	25 %	0,00	–
Týdenní stacionáře	35 %	–	0,00
Celkem		**50,45**	**240,00**

Předpokládaný podíl spoluúčasti SMO na oprávněné provozní ztrátě (OPZ) je stanoven Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb a dalších aktivit v Moravskoslezském kraji. U některých sociálních služeb jsou uvedeny varianty spolufinancování odvíjející se od převažující cílové skupiny nebo formy poskytování sociální služby.

Seznam poskytovatelů sociálních služeb

Seznam zahrnuje poskytovatele sociálních služeb, jejichž veřejným zadavatelem bylo statutární město Ostrava v roce 2026.

AlFi, z.s.
ALZHEIMER HOME z.ú.
Andělé Stromu života p. s.
ARKA CZ, z.s.
Armáda spásy v České republice, z.s.
Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z.s., Klub Stonožka Ostrava
Asociace TRIGON, o.p.s.
Bílý kruh bezpečí, z. s.
CENTROM z.s.
Centrum Anabell, z. ú.
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.
Centrum pro rodinu a sociální péči z. s.
Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví Moravskoslezského kraje, z. s.
Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o.p.s.
Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s.
Centrum sociálních služeb Jih, příspěvková organizace
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.
Centrum sociálních služeb Poruba, příspěvková organizace
ČMELÁČEK z.s.
Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace
Dětské centrum Domeček, příspěvková organizace
Diakonie ČCE – středisko v Ostravě
Diecézní charita ostravsko-opavská
Domov Čujkovova, Ostrava-Zábřeh, příspěvková organizace
Domov Iris, příspěvková organizace
Domov Korýtko, příspěvková organizace
Domov Magnolie, Ostrava-Vítkovice, příspěvková organizace
Domov pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava, příspěvková organizace
Domov Slunečnice Ostrava, příspěvková organizace
Domov Sluníčko, Ostrava-Vítkovice, příspěvková organizace
Domov Slunovrat, Ostrava-Přívoz, příspěvková organizace
EKIPA, z.s.
Fakultní nemocnice Ostrava
Global Partner sociální služby s.r.o.
Charita Ostrava
Charita sv. Alexandra
JINAK, z.ú.
KAFIRA o.p.s.
Krizové centrum Ostrava, z.s.
LADASENIOR s.r.o.
Ledax Ostrava o.p.s.
Linka bezpečí, z.s.
MENS SANA, z.ú.
Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace
MIKASA z.s.
Mobilní hospic Ondrášek, o.p.s.
Modrý kříž v České republice

Na Výminku s.r.o.
Nová šance, z.s.
Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.
Pavučina o.p.s.
Péče srdcem, z.ú.
Podané ruce - osobní asistence
Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva, z. s.
PRAPOS, z. s.
Renarkon, o.p.s.
ROZKOŠ bez RIZIKA, z.s.
RUBIKON Centrum, z.ú.
Slezská diakonie
Slunce v dlani, o.p.s.
Služby Dobrého Pastýře
Sociální služby Slezská Ostrava, příspěvková organizace
Spirála Ostrava, z.ú.
SPOLEČNĚ-JEKHETANE, o.p.s.
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením Ostrava, z.s.
Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava
Spolu pro rodinu, z.s.
Středisko pracovní rehabilitace – denní stacionář, o.p.s.
Tichý svět, o.p.s.
TyfloCentrum Ostrava, o.p.s.
Tyfloservis, o.p.s.
SMO, Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky
SMO, Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
SMO, Městský obvod Vítkovice
Vzájemné soužití o.p.s.
ŽEBŘÍK o.p.s.
Židovská obec v Ostravě

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
DS	domov pro seniory
DZR	domov se zvláštním režimem
IP MSK	individuální projekt Moravskoslezského kraje
KÚ	krajský úřad
MMO	Magistrát města Ostravy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MSK	Moravskoslezský kraj
NNO	nestátní nezisková organizace
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPZ	oprávněná provozní ztráta
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	orgány sociálně-právní ochrany dětí
OSVZ	odbor sociálních věcí a zdravotnictví
PnP	příspěvek na péči
RMO	rada města Ostravy
SMO	statutární město Ostrava
ÚMOb	úřad městského obvodu
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
ZZ	zástupce zadavatele

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek č. 1: Struktura komunitního plánování
Obrázek č. 2: Role koordinačního týmu
Obrázek č. 3: Role garanta
Obrázek č. 4: Role zástupce zadavatele
Obrázek č. 5: Územní členění SMO na jednotlivé městské obvody

Tabulka č. 1: Počet obyvatel přihlášených k pobytu na území SMO ke dni 1. 1. 2026
Tabulka č. 2: Srovnání počtu obyvatel na území SMO
Tabulka č. 3: Vývoj počtu sociálních služeb podle druhu a zřizovatele
Tabulka č. 4: Přehled sociálních služeb financovaných z rozpočtu SMO v roce 2025
Tabulka č. 5: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Proces plánování
Tabulka č. 6: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Reflexe sítě sociálních služeb
Tabulka č. 7: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Bydlení
Tabulka č. 8: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Zdraví
Tabulka č. 9: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Podpora rodiny
Tabulka č. 10: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Podpora komunity
Tabulka č. 11: Shrnutí klíčových indikátorů v oblasti Mezioborová spolupráce
Tabulka č. 12: Plánovaný rozvoj kapacit sociálních služeb

Graf č. 1.: Očekávaný vývoj naděje dožití při narození dle střední varianty
Graf č. 2.: Očekávaný vývoj úhrnné míry plodnosti dle střední varianty
Graf. č. 3: Počet osob s potřebou dlouhodobé sociálně-zdravotní podpory v ORP Ostrava
Graf. č. 4: Predikce nárůstu péče v sociálních službách – změna v %
Graf. č. 5: Počet pacientů s trvalým bydlištěm v Ostravě a širším správním obvodu ve zdravotnických zařízeních psychiatrické péče v roce 2024
Graf. č. 6: Predikce vývoje počtu osob s demencí

Statutární město Ostrava

Dokument byl schválen dne 23. září 2026 zastupitelstvem města Ostravy usnesením č. 2114/ZM2226/32.

Zpracoval: Magistrát města Ostravy, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení sociálních služeb, 2026

www.kpostrava.cz